

ՍՍՌՄ-Ի ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏԻՆ ԿԻՑ ՀԻԴՐՈՄԵՏԵՆՈՐՈՂՈԳԻԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Կ Ո Ղ

ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԿԱՅԱՆՆԵՐՈՒՄ
ԱՄԵՆՕՐՅԱ ՍԻՆՈՊՏԻԿԱԿԱՆ
ՀԵՌԱԳՐԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԿՆ-01

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ-Ի ՀԻԴՐՈՄԵՏԵՆՈՐՈՂՈԳԻԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

551.509 | 15829

15829

4-63

4. n. 17. ym d. m. t. i. n. p. 2.

linguistic types and categories

Անուարթիկահն հինագրիք...

This image shows a blank, cream-colored page from a notebook. The page features horizontal ruling lines and a vertical margin line on the left side. The paper has a slightly textured appearance. A portion of a brown, textured cover or binding is visible at the bottom left corner. The page is otherwise empty of any writing or markings.

551.509

4-63

ՅՏՈՒԳՎԱԾ Է 1961 թ.

Կ Ո Դ

ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԿԱՅԱՆՆԵՐՈՒՄ
ԱՄԵՆՕՐՅԱ ՍԻՆՈՊՏԻԿԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ
ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԿՆ-01

15.829

А ^и
15585

К О Д

Для составления ежедневных синоптических
телеграм на сухопутных станциях
КН—10

(На армянском языке)
Ереван, 1949 г.

ԿՈՂԻ ՍԽԵՄԱՆ

0	1	2	3	4
YYGG	İiii	Nddf _m f _m	VVwwW	PPPTT
5	6	7	8	
N _h C _L hC _M C _H	T _d T _d app	7RRTeTe	8N _s Chsh _s	
9	10	11		
9S _p S _p S _p S _p	2T _g T _g Es	HeφCddv _r v _r		

Տառային եվ թվային սիմվոլների համակարգյունը կողի սխեմայում:

ՉԵՐՈՒ ՍՈՒՄԲ YYGG

YY—ամսաթիվ,

GG—դիտման ժամը.

ԱՌԱՋԻՆ ՍՈՒՄԲ İiii

İİ—մեծ ուսյոնի համարը,

iii—կայանի համարը մեծ ուսյոնի սահմաններում:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՍՈՒՄԲ

Nddf_mf_m

N—ամսերի ընդհանուր քանակը

dd—քամու ուղղությունը,

f_mf_m—քամու արագությունը:

ԵՐՐՈՐԴ ՍՈՒՄԲ

VVwwW

VV—հորիզոնական տեսանկիւթյունը,

WW—կլանակը դիտման ժամին կամ դիտման ժամից առաջ՝ վերջին ժամվա ընթացքում

W—եղանակը վերջին վեց ժամվա ընթացքում հիմնական զիտման ժամերի համար (03,09,15 և 21 ժամ Մոսկվայի ղեկընտային ժամանակով) կամ եղանակը վերջին երեք ժամվա ընթացքում մնացած բոլոր զիտման ժամերի համար:

ՉՈՐՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

PPPTT

PPP—օդի ճնշումը,

TT—օդի ջերմաստիճանը:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$N_h C_L h C_M C_H$

N_h —ներքին հարկի ամպերի քանակը,

C_L —ներքին հարկի ամպերի բնույթը,

h —ներքին հարկի ամպերի ստորին սահմանի բարձրությունը (կայանի մակերևույթից),

C_M —միջին հարկի ամպերի բնույթը,

C_H —բարձր հարկի ամպերի բնույթը:

ՎԵՅԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$T_d T_{dapp}$

$T_d T_d$ —ցողի կետը,

a —բարոմետրական տենզենյիայի բնույթը,

pp —բարոմետրական տենզենյիայի մեծությունը:

ՅՈԹԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$7RRTeTe$

7—հաստատուն տարբերիչ թվանշան,

RR—տեղումների քանակը,

$TeTe$ —օդի ծայրագույն (մաքսիմալ կամ մինիմալ) ջերմաստիճանը:

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$8N_s C_h h_s$

8—հաստատուն տարբերիչ թվանշան,

N_s —ամպերի քանակը, որոնց բարձրությունը որոշված է գործիքների միջոցով:

C —ամպերի ձևը, որոնց բարձրությունն որոշված է գործիքների միջոցով,

$h_s h_s$ — ամպերի բարձրությունը կայանի մակերևութից, որոշված գործիքների միջոցով:

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$9 S_p S_p S_p S_p$

9 — հաստատուն տարրերիչ թվանշան,

$S_p S_p$ — լրացուցիչ տեղեկություններ եղանակի երևույթների վերաբերյալ,

$S_p S_p$ — երևույթի բնույթը:

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$2 T_g T_g E_s$

2 — հաստատուն տարրերիչ թվանշան,

$T_g T_g$ — մինիմալ ջերմաստիճանը դեռնի մակերեսի վրա,

E — դեռնի մակերեսի դրությունը,

s — ձյունածածկույթի բարձրությունը:

ՏԱՍՆԸՄԵԿԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$He\phi Cdd v_r v_r$

$He\phi$ — հաստատուն տարրերիչ բառ,

C — նեֆոսկոպի ենթարկված ամպի ձևը,

dd — ամպերի շարժման ուղղությունը,

$v_r v_r$ — ամպերի շարժման հաբարերական արագությունը:

Դիտողություններ կողի առանձին խմբերի գործածման վերաբերյալ:

ԶԵՐՈ ԽՈՒՄԲ. Զերո խումբը մտցվում է կայանների կողմից հաղորդվելիք հեռադրերի մեջ, համահավաք հեռադրերում, այդ խումբը արվում է միայն հեռադրերի սկզբում:

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՒՄԲԸ. մտցվում է տեղական հիդրոմետ բյուրոյի կողմից արվելիք մի քանի կայանների դիտողություններ պարունակող համահավաք հեռադրերում: Հիդրոմետ կայանների կողմից հեռադրերն տալիս չի մտցվում:

ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. Հիդրոմետ կայաններն անմիջականորեն կարող են առաջին խումբը մտցնել հեռադրի մեջ միայն տեղական հիդրոմետ ծառայության վարչության ցուցումներով:

ԵՐԿՐՈՐԴ, ԵՐՐՈՐԴ, ՉՈՐՐՈՐԴ, ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԵՎ ՎԵՅԵՐՈՐԴ խմբերը պարտադիր կարգով մտցվում են բոլոր հիմնական և միջակա ժամկետների հեռադրերի մեջ:

Այն գեպքերում, երբ բարոմետրական տենդենցիայի մեծությունը 3 ժամվա ընթացքում 9,9 միլիբարից ավել է, վեցերորդ խմբից հետո օդաաղործում են 99 p p p տեսք ունեցող լրացուցիչ խումբ:

ՅՈԹԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲԸ հեռադրերի մեջ մտցվում է օրական երկու անգամ՝ այն հիմնական և միջակա ժամկետների դիտողությունների համար, որոնք անմիջականորեն հաջորդում են տեղումների և ծայրադույն (մինիմալ կամ մաքսիմալ) ջերմաստիճանների վերաբերյալ կատարված դիտողություններին, որոնք կատարվում են տեղական միջին արեգակնային ժամանակով ժամը 07-ին և 19-ին:

Այս կամ այն հասցեով միայն հիմնական դիտողության ժամերին հեռադրեր տալիս, այս խումբը պետք է մտցված լինի հիմնական դիտողության ժամերի հեռադրերի մեջ, չնայած նրան, որ մնացած հասցեատերերին նա տրված է նախորդ միջակա ժամկետին:

Հիդրոմետ կայանների կազմից անմիջականորեն պրոդյուսների կենտրոնական ինստիտուտի հասցեով տրվելիք հեռադրերում յոթերորդ խմբի մտցնելու կարգի մասին տես էջ 7:

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲԸ հատկացված է համապատասխան ամպային շերտի ներքին սահմանի բարձրությունը ճշտող տեղեկություններ հաղորդելու համար: Նա դործադրվում է այն դեպքում, երբ բարձրության նկատմամբ դիտողությունը կատարվում է դործիքների, ինքնաթիռների բարձրացման, շարոպիլոտային դիտողությունների միջոցով և այլն:

Եթե դործիքով որոշվում է մի քանի ամպային շերտերի բարձրություն, ապա ութերորդ խումբը կարող է համապատասխանորեն կրկնվել:

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲԸ հատկացված է եղանակի կարեվոր երեւթությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ հաղորդելու համար: Այդ երեւթությունների բացակայության դեպքում խումբը հեռադրի մեջ չի մտցվում: Մի քանի երեւթությունների առկայության դեպքում խումբը կարող է կրկնվել մի քանի անգամ:

ՏԱՆԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲԸ հեռադրերի մեջ մտցվում է օրական մեկ անգամ՝ հիմնական կամ միջակա դիտածամին, որն անմիջականորեն հաղորդում է, տեղական միջին արեգակնային ժա-

մանակով 07-ը ժամին կատարվող տասներորդ խմբի մեջ մըտնող էլեմենտների դիտողությունը:

Այս կամ այն հասցեով միայն հիմնական դիտաթամերին հեռագրեր տալու դեպքում այդ խումբը պետք է մտցված լինի հիմնական ժամկետի հեռագրի մեջ, չհայած նրան, որ մյուս հասցեատերերին նա հաղորդված է նախորդ միջակա ժամկետում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. Անմիջականորեն պրոգնոզների կենտրոնական ինստիտուտի հասցեով տրվելիք հեռագրերում յոթերորդ և տասներորդ խմբերը մտցվում են հետևյալ կարգով՝

Կայանի տեղադրությունը	Հեռագրերի հաղորդման ժամանակը (Մոսկվայի ժամանակով)	
	Յոթերորդ խումբ	Տասներորդ խումբ
Արևել. երկ. 26 ⁰ -ից մինչև արևել. երկ. 105 ⁰ -ը	09 ժամ և 21 ժամ	09 ժամ
Արևել. երկ. 105 ⁰ -ից մինչև արևմտ. երկ. 169 ⁰ -ը	03 ժամ և 15 ժամ	03 ժամ

ՏԱՍՆԸՄԵԿԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲԸ. Հեռագրի մեջ մտցվում է միայն հիմնական ժամկետներին, երբ ամպերի նկատմամբ դիտողություններ կատարվել են նեֆոսկոպի միջոցով:

Հեռագրերի սխեմաները

Առավոտյան ժամկետների դիտողությունները, որոնք համընկնում են տեղական միջին արեղակնային ժամանակով 07 ժամի կլիմատոլոգիական դիտողություններին կամ հաջորդում են անմիջապես այդ ժամկետներին, հաղորդվում են 1-ին սխեմայով:

0	1	2	3	4
YYGG	(İİİİ)	Nddf _m f _m	VVwwW	PPPTT
5	6	7	8	
N _h C _L hC _M C _H	T _a T _a app	7RRT _e T _e	(8N _s Ch _s h _s)	
9		10	11	
(9S _p S _p S _p S _p)		2T _g T _g Es	(HeφCddv _r v _r)	

Երեկոյան ժամկետների դիտողությունները, որոնք համընկնում են տեղական միջին արեղակնային ժամանակով 19 ժամի կլիմատոլոգիական դիտողություններին կամ հաջորդում են անմիջապես այդ ժամկետներին հաղորդվում են 2-րդ սխեմայով:

0	1	2	3	4	5
YYGG	(liii)	Nddf _m f _m	VVwwW	PPPTT	N _h C _L hC _M C _H
6		7	8	9	11

T_dT_dapp 7RRT_eT_e (8N_sCh_sh_s) (9S_pS_pS_pS_p) (HeφCddv_rv_r)

Մնացած բոլոր ժամկետների դիտողությունները, որոնք չեն համընկնում տեղական միջին արեդակնային ժամանակով 07 և 19 ժամերի կլիմատոլոգիական դիտողություններին և չեն հաջորդում անմիջապես այդ ժամկետներին, հաղորդվում են 3-րդ սխեմայով՝

0	1	2	3	4	5
YYGG	(iiii)	Nddf _m f _m	VVwwW	PPPTT	N _h C _L hC _M C _H
6		8	9	11	

T_dT_dapp (8N_sCh_sh_s) 9S_pS_pS_pS_p) (HeφCddv_rv_r)

Նթե միջակա դիտաժամերի հեռադրերը, որոնք համընկնում են կամ անմիջապես հաջորդում են կլիմատոլոգիական ժամկետներին, չեն կազմվում (չեն հաղորդվում), ապա հաջորդ հիմնական ժամկետի հեռադրերը հաղորդվում է հետևյալ սխեմայով՝

ա) Առավոտյան հիմնական ժամկետի համար—1-ին սխեմայով, որտեղ 7RRT_eT_e, 2T_gT_gEs խմբերը վերաբերվում են տեղական միջին արեդակնային ժամկետով 07 ժամին իսկ մնացած խմբերը առավոտյան հիմնական ժամկետի YYGG մոմենտին:

բ) Նրեկոյան հիմնական ժամկետի համար—2-րդ սխեմայով, որտեղ 7RRT_eT_e խումբը վերաբերվում է տեղական միջին արեդակնային ժամանակով 19 ժամին, իսկ մնացած խմբերը—երեկոյան հիմնական ժամկետի YYGG մոմենտին:

Անմիջականորեն պրոգնոզների կենտրոնական ինստիտուտի հասցեով, հիդրոմետեորոլոգիական կայանների կողմից հաղորդվող հեռադրերում 7RRT_eT_e և 2T_gT_gEs խմբերի մտցվելու կարգի մասին տես էջ 7.

1-3-րդ սխեմաներում փակադծերի մեջ վերցված են այն խմբերը, որոնք կարող են չդորձածվել, կողի տեքստի ծանոթացման համապատասխան:

Կողի առանձին խմբերի բովանդակությունը
ՉԵՐՈ ԽՈՒՄԲ

YYGG

YY—Ամսաթիվը Մոսկվայի ժամանակի հաշվով (առաջին ամսաթիվը ծածկադրվում է 01: Տասներորդը—10, հոկտեմբերը 31 և այլն):

GG—Դիտողության ժամը Մոսկվայի դեկրետային ժամանակով (0 ժամը ծածկադրվում է 00,6 ժամը—06, 15 ժամը—15 և այլն):

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՒՄԲ

IIIII

IIIII—կայանի համարը, որտեղ՝

II—մեծ ուղևորի համարը,

III—կայանի համարը մեծ ուղևորի սահմաններում:

ԵԿՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

Nddf_mf_m

N—Ամպերի ընդհանուր քանակը բալլերով, ծածկադրվում է հետևյալ շկալայով՝

Կողի թվա- նշան- ները	Ամպերի քանակը (բալլերով)	Կողի թվա- նշան- ները	Ամպերի քանակը (բալլերով)
0	Ամպեր չկան	7	9 բալլը կամ 9 բալլից ավելի սա- կայն կան լուսանցիկ բաց տեղեր:
1	1 բալլ կամ 1 բալլից քիչ	8	Երկինքն ամբողջապես ծածկված է ամպերով (լուսանցիկ բաց տեղեր բացակայում են)
2	2—3		Երկինքը չի երևում մթության,
3	4		մարախուղի, բքի, փոշափոթուկի,
4	5		և նման այլ երեվոյթների պատ- ճառով:
5	6	9	
6	7—8		

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ. 1. Եթե կայանում դիտվում է մարախուղ կամ մարախուղապատ օդ, սակայն արևը, լուսինը և աստղերը կամ կապույտ երկինքը նրանց միջով թափանցում են և եթե կա լիովին համոզմունք նրանում, որ զենիթում երկինքն անամպ է, ապա N-ի տեղը դրվում է 0 թվա-
նշանը:

2. Եթե մառախուղի միջից երեւում են ամպեր, հաքկամօք է որոշել նրանց քանակը և հաղորդել վերևում բերված շկալայով, մառախուղը չհաշվելով ամպ: Սակայն եթե երկինքը մառախուղի միջից բոլորովին չի երեւում, ապա N-ի տեղը դրվում է 9 թվանշանը:

3. Լեռնային կայանների կողմից N-ը ծածկադրելու ժամանակ, կայանի մակարդակից ցածր զատավորված ամպերը (ամպերի մասը) հաշվի չի առնվում:

dd — Քամու ուղղությունը (որտեղից է փչում) ծածկադրվում է շրջագծի առասկան առաիճաններով 00-36 շկալայով, որտեղ 09 նշանակում է արևելյան քամի, 18 — հարավային, 27 — արևմտյան, 36 — հյուսիսային: Օրինակ 90° հաղորդվում է որպես 09, 180° — 18, 360° — 36 և այլն:

Շտիլի (քամու բացակայության) դեպքում dd-ի տեղը դրվում է 00: Եթե դիտողությունից առաջ վերջին ժամվա ընթացքում քամին ունեցել է թափ ընդհատ բնույթ, ապա քամու ուղղությունը ցույց տվող կողի թվին ավելացվում է 50:

Այն հիդրոմետերոլոգիական կայանները, որոնք ունեն ֆլյուդեր, որը հնարավորություն չի տալիս քամու ուղղությունը մինչև 10° ճշտությամբ որոշելու, քամու ուղղությունը ծածկադրելու ժամանակ օգտվում են հետևյալ աղյուսակից՝

Քամու ուղղություն	Կողի թիվը Մյուշ	Կողի թվանշանը Չամբ Ընդհատ քամու ժամանակ	Քամու ուղղությունը Պսթյուն	Կողի թվանշանը Մյուշ	Կողի թվանշանը Չամբ Ընդհատ քամու ժամանակ	Քամու ուղղությունը Պսթյուն	Կողի թվանշանը Մյուշ	Կողի թվանշանը Չամբ Ընդհատ քամու ժամանակ
NNE	02	52	SE	14	64	WSW	25	75
NE	04	54	SSE	16	66	W	27	77
ENE	07	57	S	18	68	WNW	29	79
E	09	59	SSW	20	70	NW	32	82
ESE	11	61	SW	22	72	NNW	34	84
						N	36	86

$f_m f_m$ — քամու արագությունը մետր վարկյաններով:

Օրինակ՝ 1 մետր վարկյան քամու արագությունը ծածկադրվում է որպես 01, 4 մ/վ — 04, 12 մ/վ — 12 և այլն: Շտիլի (քամու բացակայության) դեպքում $f_m f_m$ տեղը դրվում է 00:

Այն դեպքում, երբ քամու արագության վերաբերյալ դիտողությունը կատարվում է ֆլյուդերի թեթև տախտակի օգնու-

թյամբ, իսկ քամու արագությունը 20 մ/վ ավել է, $f_m f_m$ տեղը դրվում է 77:

Եթե կայանում կա և ծանր տախտակ իսկ քամու արագությունը 40 մ/վ անցնում է $f_m f_m$ տեղը դրվում է 88:

ԵՐՐՈՐԳ ԽՈՒՄԲ

VVwwW

VV—հորիզոնական տեսանկիւթյունը, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմ թվանշանը	Տեսանկ- ւթությունը (ձևը)	Կողմ թվանշանը	Տեսանկ- ւթությունը (կմ)	Կողմ թվանշանը	Տեսանկ- ւթությունը (կմ)	Կողմ թվանշանը	Տեսանկիւթ- յունը (կմ)
X0	20-ից պակաս	15	3,0	43	8,6	72	14,4
X1	20	16	3,2	44	8,8	73	14,6
X2	40	17	3,4	45	9,0	74	14,8
X3	60	18	3,6	46	9,2	75	15,0
X4	80	19	3,8	47	9,4	76	15,2
X5	100	20	4,0	48	9,6	77	15,4
X6	120	21	4,2	49	9,8	78	15,6
X7	140	22	4,4	50	10,0	79	15,8
X8	160	23	4,6	51	10,2	80	16,0
X9	180	24	4,8	52	10,4	81	20,0
01	200	25	5,0	53	10,6	82	40,0
02	400	26	5,2	54	10,8	83	60,0
03	600	27	5,4	55	11,0	84	80,0
04	800	28	5,6	56	11,2	85	100,0
05	1000	29	5,8	57	11,4	86	150,0
06	1200	30	6,0	58	11,6	87	200,0
07	1400	31	6,2	59	11,8	88	300,0
08	1600	32	6,4	60	12,0	89	500,0 և ավել
09	1800	33	6,6	61	12,2	90	50 մ պակաս
10	2000	34	6,8	62	12,4	91	50 մ
11	2200	35	7,0	63	12,6	92	200 »
12	2400	36	7,2	64	12,8	93	500 »
13	2600	37	7,4	65	13,0	94	1000 »
14	2800	38	7,6	66	13,2	95	2000 »
		39	7,8	67	13,4	96	4000 »
		40	8,0	68	13,6	97	10 կմ
		41	8,2	69	13,8	98	20 »
		42	8,4	70	14,0	99	50 կմ և ավել
				71	14,2		

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. 1. Կողմ թվանշանները X0—89 օգտագործվում են այն գեղքում երբ հորիզոնական տեսանկիւթյունը (կամ նրան համապատաս-

խանոդ մթնոլորտի թափանցելիությունը) որոշվում է բաժանականաչափ ճիշտ-
(շատ և խիտ դասավորված օրենսդրությունների առկայության դեպքում)։ Կողի
այդ թվանշանները չիդրոմետ կայանների կողմից օգտագործվում են չիդրո-
մետառաջադրության վարչության հատուկ ցուցմունքներով։

2. Կողի թվանշանները՝ 90-99 օգտագործվում են այն չիդրոմետերո-
լոգիական կայանների կողմից, որտեղ հորիզոնական տեսանելիության
վերաբերյալ դիտողությունները կատարվում են՝ «Չիդրոմետ կայան-
ների և սլոտների ձևանարի» հրատ. 3, մաս 1-ի պարագրաֆ 48-ի համաձայն
դասավորված օրենսդրություններով։

3. ՎՎ-ի որևէ նշանակության դործածումը նշանակում է, որ հա-
մապատասխան հեռավորության վրա գտնվող առարկան երևում է, իսկ
շկալայի հաջորդ նշանակության համապատասխանող հեռավորության վրա
գտնվող առարկան չի երևում։

Օրինակ՝ ՎՎ=05-ի առարկան երևում է 1000 մետր հեռավորության
վրա, բայց չի երևում 1200 մ հեռավորության վրա։

4. Գիշեր ժամանակ հորիզոնական տեսանելիությունը որոշվում է
կրակների տեսանելիությամբ, իսկ եթե լուսավոր օբեկտներ չկան և հնա-
րավոր չէ հորիզոնական տեսանելիություն որոշել, հետադրում ՎՎ-ի տեղը
դրվում է ՓՓ տասերը։ Ոչ մի դեպքում չի կարելի, հորիզոնական տեսա-
նելիություն որոշելը հնարավոր չլինելու դեպքում, ՎՎ-ի տեղը դործա-
ծել 00 կամ 90 թվանշանները։

V/W—եղանակը դիտողության ժամանակ կամ դիտողությունից առաջ վեր-
ջին ժամվա ընթացքում։

Նախնական գիտողություններ WW կողի համար

WW կողը տալիս է դիտողության ժամի կամ դիտողությու-
նից առաջ վերջին ժամվա ընթացքում եղանակի 100 տարրեր
ընտրողություններ։ Այն 100 ընտրողություններն ըստ եղանակի պայմանների,
կախված կայանում կամ դիտողի տեսադաշտում այս կամ այն
երևույթի առկայությունից, բաժանվում են խմբերի։

WW ծածկագրելու ժամանակ նախ հարկավոր է ընտրել հա-
մապատասխան խումբը, որից հետո լրիվ ցուցակից ընտրել այդ
խմբի այն թիվը, որն ավելի շատ է համապատասխանում դիտ-
վող եղանակին։

Եթե դիտվող եղանակը կարող է ընտրվել կողի WW մի
քանի թվանշաններով, ապա այդ թվանշանից հարկավոր է վերց-
նել մեծը, քանի, որ եղանակի երևույթները WW կողի մեջ դա-
սավորված են եղանակի ծառայության համար նրանց արժեքի
աճման կարգով։

Օրինակ՝ դիտվում է մառախուղ, երկինքը չի երևում
(վերջին ժամվա ընթացքում զգալի փոփոխություն չկա (45),

և քիչ մանրամասն անձրև է (51)՝ WW-ի համար վերցվում է 51:
Այդ կանոնից բացառություններ կկազմեն հետևյալ դեպքերը՝

Կողի 58	թվանշանը դերադասում է	60,61-ից
» 59	»	» 62,63,64,65-ից
» 68	»	» 70,71
» 69	»	» 72,73,74,75-ից

Օրինակ՝ եթե կայանում դիտվում է մանրամասն անձրև և թույլ անձրև, ապա հեռադրում WW-ի տեղը դրվում է 58 և ոչ 60, թեկուզ 60 հանդիսանում է ավելի մեծ թիվ 58 նկատմամբ:

WW Կողի Գկառագրությունը

Ա. Կողային նշանակումը թվանշանները 00-ից մինչև 49 նշում են՝ եղանակը կայանում դիտողի կողմից ժամին առանց տեղումնների:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 00-ԻՅ ՄԻՆՁԵՎ 19-Ը

Եղանակն առանց տեղումների, մառախուղի և բուքի կայանում դիտողության ժամին և վերջին ժամվա ընթացքում, նույնպես առանց փոշա կամ ավաղա փոթորիկի կայանում դիտողության ժամին:

- ա) 00-ից մինչև 03 — երկնքի դրություն փոփոխումը նախորդ դիտողության վերջին ժամվա ընթացքում:
- բ) 04-ից մինչև 0-9 մեղ, փոշեմրրիկ և փոթորիկ,
- գ) 10-ից մինչև 12 — շղարշ (ДЫМКА — մառախուղային օդ) դեռահուղ մառախուղ,
- դ) 13-ից մինչև 19 — եղանակի երևույթներ տեսողաշտում, նույնպես և կայանում փոթորիկներ կամ ամպրոպ առանց տեղումների:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 20-ԻՅ ՄԻՆՁԵՎ 29-Ը

Տեղումներ, մառախուղ կամ ամպրոպ կայանում նախորդ ժամվա ընթացքում, բայց ոչ դիտողության ժամին:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 30-ԻՅ ՄԻՆՁԵՎ 39-Ը

Փոշա կամ ավաղա փոթորիկ, գետնաբուք և ներքնաբուք դիտողության ժամին:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 40-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 49-Ը

Մառախուղ ղիտողության ժամին:

Բ. ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 50-ԻՅ մինչև 99-ը նշում են տեղումներով եղանակը կայանում ղիտողության ժամին (բացառությամբ 98):

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 50-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 59-Ը

Մանրամաղն անձրև (морось), նույնպես մանրամաղն անձրև անձրևի հետ միասին:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 60-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 69-Ը

Համատարափ անձրև, նույնպես անձրև ձյան հետ միասին կամ համատարած ամպային շերտից տեղացող մանրամաղ անձրև ձյան հետ:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 70-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 79-Ը

Համատարափ ձյուն, նույնպես ձյան հատիկներ, սառցային ասեղներ, աստղերի նման առանձին սառցային բյուրեղներ և սառցա-անձրև:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 80-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 90-Ը

Հորդառատ տեղումներ առանց ամպրոպի: Ամպրոպ չի ղիտվել ոչ միայն ղիտողության ժամին այլ և նախորդ ղիտողության ժամին: Տեղացած տեղումների քանակն այդ դեպքում հաշվի չի առնվում:

ԿՈՒԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 91-ԻՑ ՄԻՆՁԵՎ 99-Ը

Ամպրոպ վերջին ժամվա ընթացքում կամ ղիտողության ժամին, տեղումների կամ ավազա (փոշա) փոթորիկի հետ ղիտողության ժամին:

ա) 91-ից մինչև 94 — ամպրոպ վերջին ժամվա ընթացքում, բայց ոչ թե ղիտողության ժամին:

բ) 95-ից մինչև 99 — ամպրոպ ղիտողության ժամին:

Միջուկային WW ծածկագրերի համար

Կոդի
թվանշան

Եղանակի բնութիւնը

Ա. Առանց տեղումների կայանում դիտողութ-
յան ժամին (00-ից մինչև 49-ը):

Եղանակն առանց տեղումների, մառախուղի և բքի կայանում դիտ-
ողության ժամին և վերջին ժամվա ընթացքում, և նույնպես առանց փոշա
և ավազա փոթորիկի կայանում դիտողության ժամին (00-ից մինչև 19-ը):

Երկնքի դրության
փոփոխումը նա-
խընթաց դիտողու-
թյան ժամի ըն-
թացքում

00

Դիտողություններ ամպերի զարգացման վե-
րաբերյալ չի կատարվել:

01

Ամպերը զրոյում են կամ դառնում են ավե-
լի քիչ զարգացած:

02

Երկնքի դրությունը ամբողջությամբ չի փո-
փոխվել:

03

Դիտվել է ամպերի զարգացում կամ առա-
ջացում:

Մեղ (մշուշ)

04

Հորիզոնական տեսանելիությունը վատացած է
ծխի (տափաստանային կամ անտառային հրը-
ղենից, արդյունաբերական ձեռնարկություն-
ներից կամ հրաբխային մոխրի շնորհիվ):

05

Մեղ (առանց ճշտման):

06

Փոշի, կախված օդում, բայց ոչ կայանի
մոտ քամուց բարձրացած:

07

Փոշի կամ ավազ, կայանի մոտ դիտողու-
թյան ժամին քամուց բարձրացած, բայց
առանց լավ զարգացած փշա պտտահող-
մի և առանց փոշա կամ ավազա փոթորիկի
տեսողության դաշտում:

Փոշա պտտահողմ
և փոշա փոթորիկ

08

Լավ զարգացած փոշա պտտահողմ դիտվում
է կայանի տեսողության դաշտում դի-
տողության ժամին կամ վերջին ժամվա
ընթացքում, բայց առանց ավազա կամ
փոշա փոթորիկի:

09

Փոշա կամ ավազա փոթորիկ կայանի տեսո-
ղության դաշտում կամ կայանում վերջին
ժամվա ընթացքում, բայց ոչ դիտողու-
թյան ժամին:

10

Դիմկա (մառախուղապատ օդ):

Մառախուղապատ օդ
դեռնահույ մառա-
խուղ

11

Գետնահույ մառախուղ կայանում կույտե-
րով 2 մետրից ոչ ավել բարձրությամբ:

12

Գետնահույ մառախուղ կայանում շատ թե քիչ
անրնդհատ շերտով 2 մետր բարձրությամբ
Փայլակ

Եղանակի երևութ-

13

Ներ տեսողության դաշտում, նաև փոթորիկ (շկվալ) կամ ամպրոպ ա- ռանց տեղումների կայանում	14	Տեղումներ տեսողության դաշտում, կայա- նում գետնին չհասնող
	15	Տեղումներ տեսողության դաշտում գետնին հասնող՝ կայանից դեպի, այսինքն 5 կմ ավելի, տարածության վրա:
	16	Տեղումներ տեսողության դաշտում, գետնին հասնող մոտակայքում, բայց ոչ կայա- նում
	17	Հեռավոր ամպրոպ (որտա լսվում է, բայց կայանում ոչ մի տեղումներ չի տեղում):
	18	Փոթորիկ \ գիտողության մոմենտին կամ Մրբիկ \ վերջին ժամվա ըթացքում:
	19	

Տեղումներ, մառախուղ կամ ամպրոպ, կայանում վերջին ժամվա ընթացքում,
բայց ոչ գիտողության ժամին (20-ից մինչև 29-ը): Եթե տեղումներ նշվել
են գիտողության մոմենտին ապա նայած տեղումների տեսակին պետք է
գործադրել կողմ 50-ից մինչև 99 թվանշանները:

20	Մանրամաղ անձրև (Մորոս)
21	Անձրև
22	Ջուռ
23	Անձրև ձյան հետ
24	Մանրամաղ անձրև կամ անձրև մերկա- սառույց առաջանալու հետ
25	Հորդառատ անձրև
26	Հորդառատ ձյուն, սառցա կամ ձուռնա բան- ջարաբուսիկ, հորդառատ անձրև ձյան հետ սառցա կամ ձյան բանջարաբուսիկի հետ
27	Կարկուտ առանց անձրևի կամ անձրևի հետ
28	Մառախուղ
29	Ամպրոպ տեղումների հետ կամ առանց նրանց

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Կողմ 29 թվանշանը գործադրվում է միայն այն
դեպքում, եթե գիտողության մոմենտին տեղումների բացակայության դեպ-
քում որտեղ վերջին դարկը լսվել է ոչ պակաս քան 15 րոպեում մինչև դի-
տողության մոմենտը: Եթե որտեղ դարկը եղել է լսելի պակաս քան 15 րո-
պեյում ապա գործադրվում է կողմ 17 կամ 98 թվանշանները:

Փոշա կամ ավաղա փոթորիկ, գետնահուպ, ներքնաբուք գիտողության
ժամկետին (30-ից մինչև 39-ը)

	Կողմ Թվանշան	Եղանակի ընտելթը
Փողա կամ ավազա փոթորիկ	30	Թույլ ավազա կամ — թուլացել է վերջին փողա փոթորիկ ժամվա ընթացքում
	31	
	32	
	33	Ուժեղ ավազա — թուլացել է վերջին կամ փողա փոթորիկ ժամվա ընթացքում
	34	
	35	
Պետնահույլ բուր և ներքնաբուր	36	Թույլ կամ չափավոր գետնահույլ բուր Ուժեղ գետնահույլ բուր Թույլ կամ չափավոր ներքնաբուր Ուժեղ ներքնաբուր
	37	
	38	
	39	

Մառախուղ գիտողության ժամին (40-ից մինչ 49-ը)

Մառախուղ	40	Մառախուղ որոշ հեռավորության վրա, բայց ոչ կայանում գիտողության ժամին	
	41	Մառախուղ կույտերով	
	42	Մառախուղ, երկինքը ե- րևում է (աստղերը, լու- սինը, արեը կամ ամ- պերը մառախուղի մի- ջից երևում են)	Թուլանում էր վերջին ժամվա ընթացքում
	43		
	44	Մառախուղ երկինքը երե- վում է	Չկա նկատելի փոփոխություն վերջին ժամվա ընթացքում
	45		
	46	Մառախուղ երկինքը երե- վում է	սկսվեց կամ ու- ժեղացավ վեր- ջին ժամվա ըն- թացքում
	47		

	Կողմ թվանշան	Եզանակի բնույթը
	48	Մառախուղ տալով պինդ նստվածք (Չինջառ)
	49	Մառախուղ տալով պինդ նստվածք (Չինջառ) երկինքը չի երևում:

Բ. Տեղումներ կայանում դիտողության ժամին (50-ից մինչև 99-ը) Մանրամաղ տեղումներ (50-ից մինչև 59-ը)

Մանրամաղ տեղումներ	50	Մանրամաղ տեղում ընդհա-	} Թույլ
	51	տումներով	
	52	Մանրամաղ տեղում անընդհատ	} Հափափոք
	53	Մանրամաղ տեղում ընդհա-	
	54	տումներով	} ուժեղ
	55	Մանրամաղ տեղում անընդհատ	
	56	Մանրամաղ անձրև մերկասառույցի առաջացումով թույլ	}
	57	Մանրամաղ անձրև մերկասառույցի առաջացումով հափափոք կամ ուժեղ	
	58	Մանրամաղ անձրևը և անձրևը թույլ են	
	59	Մանրամաղ անձրևը և անձրևը հափափոք են կամ ուժեղ	

Համատարափ անձրև (60-մինչև 69)

Համատարափ անձրև	60	Անձրև ընդհատումներով	} Թույլ
	61	Անձրև անընդհատ	
	62	Անձրև ընդհատումներով	} Հափափոք
	63	Անձրև անընդհատ	
	64	Անձրև ընդհատումներով	} ուժեղ
	65	Անձրև անընդհատ	
	66	Անձրև մերկասառույցի առաջացումով թույլ	}
	67	Անձրև մերկասառույցի առաջացումով հափափոք կամ ուժեղ	
	68	Անձրև կամ մանրամաղ անձրև ձյան հետ թույլ	
	69	Անձրև կամ մանրամաղ անձրև ձյան հետ հափափոք կամ ուժեղ	

111	Կողմ Թվա- նշան	Եղանակի բնույթը
-----	----------------------	-----------------

Համատարափ ձյուն (70-ից մինչև 79-ը)

Համատարափ ձյուն	70	Ձյուն բնդհատումներով	}	թույլ
	71	Ձյուն անբնդհատ		
	72	Ձյուն բնդհատումներով	}	չափավոր
	73	Ձյուն անբնդհատ		
	74	Ձյուն բնդհատումներով	}	ուժեղ
	75	Ձյուն անբնդհատ		
	76	Սառցային ասեղներ	}	մառախուղի հետ կամ առանց մառախուղի
	77	Ձյան հատիկներ		
	78	Առանձին սառցային բյու- րեղներ ասեղի նման:		
	79	Սառցային անձրև		

Հորդառատ տեղումներ առանց ամպերույի (80-ից մինչև 90-ը)

Հորդառատ տե- ղումներ առանց ամպերույի դիտո- ղության ժամին և դիտողության նախընթաց ժամին	80	Հորդառատ անձրև թույլ
	81	Հորդառատ անձրև չափավոր կամ ուժեղ
	82	Հորդառատ անձրև շատ ուժեղ
	83	Հորդառատ թաց ձյուն թույլ
	84	Հորդառատ թաց ձյուն չափավոր կամ ուժեղ
	85	Հորդառատ ձյուն թույլ
	86	Հորդառատ ձյուն չափավոր կամ ուժեղ
	87	Հորդառատ բանջրաբուսիկ անձրևի կամ թաց ձյան հետ կամ առանց նրանց թույլ
	88	Հորդառատ բանջրաբուսիկ անձրևի կամ թաց ձյան հետ կամ առանց նրանց չափավոր կամ ուժեղ
	89	Կարկուտ անձրևի կամ թաց ձյան հետ կամ առանց նրանց թույլ
	90	Կարկուտ անձրևի կամ թաց ձյան հետ կամ առանց նրանց չափավոր կամ ուժեղ

Ամպրոպ դիտողության ժամին կամ վերջին ժամվա ընթացքում
(91-ից մինչև 99-ը)

Ամպրոպ վերջին ժամվա ընթացքում բայց ոչ դիտողու- թյան ժամին, տե- ղումներ դիտողու- թյան ժամին. Ամպրոպ դիտողու- թյան ժամին	91	Անձրև թույլ
	92	Անձրև չափավոր կամ ուժեղ
	93	Ձյուն կամ թաց ձյուն, կամ կարկուտ, կամ բանջրաբուսիկ թույլ
	94	Ձյուն կամ թաց ձյուն, կամ կարկուտ, կամ բանջրաբուսիկ, չափավոր կամ ուժեղ
	95	Ամպրոպ թույլ կամ չափավոր առանց կար- կուտի կամ բանջրաբուսիկի, բայց անձ- րևի կամ թաց ձյան կամ ձյան հետ
	96	Ամպրոպ թույլ կամ չափավոր կարկուտի կամ բանջրաբուսիկի հետ
	97	Ուժեղ ամպրոպ առանց կարկուտի կամ բան- ջրաբուսիկի, բայց անձրևի կամ ձյան հետ
	98	Ամպրոպ ամպաղա կամ փոշա փոթորիկի հետ
	99	Ուժեղ ամպրոպ կարկուտի կամ բանջրա- բուսիկի հետ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—WW-ի այն արժեքները, որոնց մեջ կան բնորոշումներ հատուկներով, դորձածելը թույլատրվում է միայն այն դեպքում, եթե երևույթը գերջին ժամյա ընթացքում դիտվել է ընդհատումներով:

W—եղանակը վերջին վեց ժամվա ընթացքում դիտողության բոլոր հիմնական ժամկետների համար, կամ եղանակը վերջին երեք ժամվա ընթացքում բոլոր մնացած դիտողությունների ժամկետների համար, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով:

Կողի թվա- նշանը	եղանակը
0	Պարզ կամ 5 բալից ոչ ավելի ամսամածություն
1	Փոփոխական ամսամածություն (0-ից մինչև 10 բալ)
2	Մարախապատ կամ դգալի ամսամածություն (5-ից մինչև 10 բալ)
3	Ավաղա կամ փոշա փոթորիկ, ներքնաբուր
4	Մառախուղ կամ մեղ
5	Մանրամաղ անձրև
6	Համատարափ անձրև
7	Համատարափ ձյուն կամ թաց ձյուն
8	Որդառատ տեղումներ (անձրևի, ձյան, թաց ձյան, բանջրաբուսիկի կամ կարկուտի ձևով)
9	Ամպրոպ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 1. Եթե V/-ին հարմարվում են տարրեր եղանակի բնորոշումներ, ընտրում են այն, որը կողում նշանակվում է մեծ թվանշանով: Սակայն եթե դիտողությունների ժամկետների միջև տեղի է ունեցել եղանակի բնույթի փոփոխություն, ապա W-ով հարկավոր է ցույց տալ այն երևույթը, որը կբնորոշի եղանակը մինչև WW ընթացիկ եղանակում նկարագրված երևույթի սկզբից, այդ դեպքում W և WW միասին կտան եղանակի ավելի լրիվ նկարագրությունը:

2. Այն դեպքում, երբ W-ին հարմարվում են կողի տարրեր թվանշաններ, բայց կողի փոքր թվանշանով նշանակված երևույթը կրել է երկարատև բնույթ կամ աչքի է ընկնում իր ինտենսիվությամբ, ապա գործադրվում է կողի փոքր թվանշանը, իսկ իններորդ տասնյակի իններորդ խմբում—9881 V—W-ի տեղը հաղորդվում է քիչ ինտենսիվությամբ ունեցող երևույթի գերաբերյալ տեղեկություններ: Այն դեպքերում, երբ դիտողության ժամերի միջև դիտվել է ավաղա փոթորիկ՝ 6⁰-ից ցածր ջերմաստիճանում, մեղ (բայց ոչ մառախուղ) կամ հորդառատ ձյուն՝ 6⁰-ից բարձր ջերմաստիճանում հարկավոր է լրացուցիչ օգտագործել իններորդ խմբի իններորդ տասնյակը (99713-99714, 99718—տես Էջ 57) բնութագրերը:

3. Սառցանձրև տեղալու դեպքում W-ի համար վերցվում է կողի 6 թվանշանը:

4. Դիտողության ժամերի միջև ձյան հատիկի կամ սառցային ասեղների տեղալու մասին W-ում չի հաղորդվում:

ՐՐՐՏՏ

ՐՐՐ— Օդի ճնշումը տրվում է միլիբարներով և տասնորդական մասերով: Միլիբարի հաղարավոր և հարյուրավոր թվանշանները բաց են թողնվում:

Օրինակ՝ 1011,6 մր. ճնշումը հաղորդվում է որպես 116, 982,7 մր հաղորդվում է որպես 827 և այլն:

Ճնշումը հաղորդվում է միայն սնդիկային բարոմետրի դիտողությունից: 500 մ-ից ցածր դանվող կայանները ճնշումը տալիս են բերված ծովի մակերևույթին: 500 մ-ից բարձր դանվող կայանները ճնշումը ծովի մակերևույթին չեն բերում (բացառությամբ առանձին կայանների, որոնք հիդրոմետ ծառայության վարչության ցուցմունքով պետք է բերեն ծովի մակերևույթին):

ՏՏ— օդի ջերմաստիճանը դիտողության ժամին տրվում է Յելսիուսի ամբողջական աստիճաններով:

0°-ից ցածր ջերմաստիճանի դեպքում աստիճանների թվին ավելացվում է 50: Մինուս 50° և ցածր աստիճանի դեպքում, 50 ավելացնելուց հետո ստացված հարյուրյակն թվանշանը դեն է գցվում:

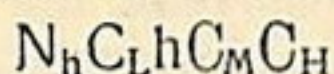
Ջերմաստիճանները մինչև ամբողջական աստիճան կլորացնելիս, վարվում են հետևյալ ձևով: Աստիճանի տասնորդական մասերը, եթե չորսից չեն անցնում դեն են գցվում: Եթե տասնորդական մասը հինգ է, ապա կլորացումը կատարվում է մինչև մոտակա ամբողջ աստիճանի դույզ թիվը: Եթե տասնորդական մասը հինգից ավելի է, ապա աստիճանների թվին (անկախ նշանից) ավելացվում է ամբողջ աստիճան, իսկ տասնորդական մասը դեն է գցվում:

Օրինակներ՝

Ջերմաստիճանը +14,3	հաղորդվում է 14,— 14,3	հաղորդվում է 64
„ + 8,5	„ 08,— 8,5	„ 58
„ + 3,5	„ 04,— 3,5	„ 54
„ +15,7	„ 16,— 15,7	„ 66
„ +50,6	„ 51,— 50,6	„ 01

և այլն:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

- N_h —ցածր հարկի ամպերի քանակը: Կողի թվանշանների արժեքները նույնն են, ինչ որ N -ի համար (տես էջ):
- C_L —ներքին հարկի ամպերի ձևը, ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով: (Ամպերի մի քանի ձևերի առկայությունը դիտարկում, արվում է գերակշռող ձևը)

Կողի թվա- նշանը	Ամպերի ձևը	Ամպերի ձևերի բացատրականը	1940 թ հրատ ամպերի միջազգային առկա- սի աղյուսակների հա- մարը (փակագծում տրվում է 1933 թ. հրատ- կրճատ առկա սի ա- ղյուսակի համարները)
0	Ցածր հար- կի ամպեր չկան	Ոչ մի շերտա- տակույտավոր կամ կույ- տա-անձրեային ամպեր չկան	
1	Լավ եղա- նակի կույ- տավոր ամ- պեր (Cumulus humilis)	Կույտավոր ամպեր ուղ- ղաձիգ թույլ զարդացած և հարթ տեսքի (տափալացած)	1, 2, 4 (1)
2	Հոգր կույ- տավոր (Cu- mulus con- gestus) լավ ե- ղանակի կույ- տավոր (Cu- mulus humi- lis) կամ շեր- տակույտա- վոր (Strato- cumulus) ամ- պերի հետ կամ առանց նրանց որոնց հիմքերը մի- կնույն բարձ- րության վր- ա են դրա- նվում	Կույտավոր ամպեր ուղ- ղաձիգ զգալի զարդացող սո- վորաբար քույա-բուլա բար- ձրացող մյուս կույտավոր կամ շերտա կույտավոր ամ- պերի հետ կամ առանց նը- րանց: Ամպերի հիմքերը դառավորված են միկնույն բարձրություն վրա:	3, 5, 5a, 6, 7, 8, 9 (2, 3)
3	Կույտաանձ- րեային «ԱՆ- ԵՆ» (ճաղատ) (Cumulonim- bus calvus) կույտավորի	Կույտա անձրեային ամ- պեր, որոնց վերին մասերը ցայտուն դժագրված եզրա- գիծ (եզր) չունեն, սակայն դեռ փետրատեսակ չեն և ոչ էլ սալի ձև ունեն կույտա-	10, 11, 12, 13 ()

Կոդի թիվ- նշանը	Ուժայերի ձևը	Ամպերի ձևերի բացատրականը	1940 թ. հրատ. ամպերի միջ զգային առյու- սի աղյուսակների հա- մարը (փակագծում տրվում է 1933 թ. հրատ- կրճատ. առյուսի ա- ղյուսակի համարները)
4	(Cumulus) շերտա-կույտավորի (Stratocumulus) կամ շերտավոր (Stratus) ամպերի հետ կամ առանց նրանց: Շերտա կույտավոր (Stratocumulus), առաջացած կույտավոր ամպերի ցրվելուց, կամ երեկոյան ամպեր:	Վոր, շերտա-կույտավոր կամ շերտավոր ամպերի հետ կամ առանց նրանց: Շերտա-կույտավոր ամպեր, որոնք առաջ են եկել կույտավոր ամպերի ց վելուց, որի ժամանակ կարող են դիտվել և կույտավոր ամպեր:	18, 19, 20a, 206, (7, 8)

Ծանոթություն.— Առանձին շերտա-կույտավոր ամպերի առաջացումը վարող է կապված չլինել կույտավոր ամպերի ցրվելու հետ: Եթե ոչ կույտավոր ամպերից առաջացած շերտա-կույտավոր ամպերի (Stratocumulus) քանակն աննշան է, ապա ծածկագրելու ժամանակ այդպիսի շերտա-կույտավոր ամպերի վրա ուշադրություն չպետք է դարձնել: Իսկ եթե կույտավոր ամպերի ցրվելու հետ չկապված շերտա-կույտավոր ամպերի քանակը զգալի է և դերակշռում է կույտավոր ամպերի տարածումից առաջացած շերտա-կույտավոր ամպերի քանակից, ապա օգտագործվում է կոդի թվանշանը $CL=5$ կամ $CL=8$:

5	Շերտա-կույտավոր (Stratocumulus) որոնք չեն առաջացել շերտա-կույտավոր ամպերի ցրվելուց և ոչ էլ երեկոյան ամպեր են	Շերտա-կույտավոր ամպեր, որոնք առաջ են եկել ոչ կույտավոր ամպերի ցրվելուց:	21, 22, 23, 24, 25, 34 (9, 10)
6	Շերտավոր (Stratus) և կամ ¹	Շերտավոր կամ պարբերական շերտավոր ամպեր	26, 27

1. Այստեղ և ներքևում — և | կամ — արտահայտությունը նշանակում է որ ամպերի երկու ձևի բաժանումը կամ երկու բնորոշումը կարող է դիտվել կամ կիրառելի լինել ինչպես միասին, այնպես էլ ամեն մեկը առանձին:

Կոդի թվա- նշանը	Ամպերի ձևը	Ամպերի ձևերի բացատրականը	1940 թ. հրատ. ամպե- րի միջազգային ատլա- սի աղյուսակների հա- մարը (փակագծում տրվում է 1933 թ. հրատ. կրճատ. ատլա ի ա- ղյուսակի համաքննելը)
7	պատրտված շեր- տավոր ամպեր (Fracto stratus) սակայն ոչ վատ եղանակի տնձ բեային պատրտ- ված ամպեր	կամ նույնը և ուրիշները, բայց ոչ վատ եղանակի պատրտված ամպեր, որ նր սովորաբար կապված են համատարած տեղումների հետ:	28, 29 (12)
8	Լավ եղանակի կույտավոր ամ- պերի (Cumulus humilis) կամ հը- զոր կույտավոր (Cumulus conges- tus) ամպերի դու- գակցումը շերտա- կույտավորամպե- րի (stratocumu- lus) հետ, որոնք առաջացել են ոչ թե կույտավոր ամպերի ցրվե- լուց և ոչ էլ երե- կույտ ամպեր:	կույտավոր կամ շերտա- կույտավ. ր ամպեր, որոնց հիմքերը գտնվում են տար- բեր բարձրության վրա: Սրանց չեն վերաբերվում շերտա-կույտավոր ամպերը, որոնք առաջացել են կույ- տավոր ամպերի ցրվելուց, որոնք ծածկադրվում են CL=2 թվով:	30, 31, 32 (13, 14)
9	Կույտա-անձ- բեային ամպեր կեղծ փետրավոր ամպերի (Cumulus)	Կույտա-անձբեային ամ- պեր պարզապես մազափետ- րանման գաղաթով, հաճախ սալի ձևով կույտավոր ամ-	13, 14, 15, 16, 17, 35, 36 (5, 6, 15, 16)

Գողթի թվա- նշանը	Ամսերի ձևը	Ամսերի ձևերի բացատրականը	1940 թ. հրատ. ամսե- րի միջազգային ատլա- սի աղյուսակների հա- մարը (փակագծում տրվում է 1933 թ. հրատ. կրճատ. ատլասի ա- ղյուսակի համարները)
------------------------	---------------	-----------------------------	---

Ionimbus capilla-
tus) հետ, հաճ. խ
զնդանովի կույ-
տավոր (Cum-
lus) շերտա-կույ-
տավոր (Strato-
cumulus), շեր-
տավոր (Stratus)
կամ վառ եղա-
նակի պատրու-
ված ամսերի
հետ կամ առանց
նրանց:

սերի կամ վառ եղանակի
ամսերի հետ միասին կամ
առանց նրանց:

Մանրորոշում. — 1. Եթե լեռնային կայաններում դիտողության ժամա-
նակ, դիտվում են կայանի մակերևույթից բարձր դասավորված հիմքերով ցածր
հարկի ամսեր, ապա նրանք ծածկագրվում են սովորական կարգով, ինչպես
CL-ը. համանման են վերաբերվում նաև այն դեպքում, երբ ներքին հիմքե-
րը դասավորված են կայանի մակերևույթից ցածր, իսկ դադաթները բարձր:
Եթե ամսերի ներքին հիմքերը և նրանց պագաթները կայանի մակերևույ-
թից ցածր են դասավորված ապա (L-ի տեղը դրվում է O:

2. Եթե լեռնային կայանը երկար ժամանակամիջոցում գտնվում է
ամսերի մեջ և նրանց ձևերի որոշելը դառնում է անհնարին, ապա CL-ի
տեղը դրվում է Փ տառը: Եթե այդ դեպքում ոչ մի տեղում չի տեղում, ապա
WW-ի տեղը դրվում է կողի չորրսրդ տասնյակի թվանշաններից որևէ մեկը
(մարախուղ):

h. — ներքին կամ միջին հարկի ամսերի շերտի
բարձրությունը (որոնց հիմքը ցածր է 2500
մետրից) չհաշված ցածր ամսերի առանձին կը-
տորներ (որոնց ընդհանուր քանակը մեկ բալլից
պակաս չէ):

Ամսերի բարձրությունը հաշվվում է կա-
յանի մակերևույթից (և ոչ թե ծովի մակերե-
վույթից), արտահայտվում է մետրներով և ծած-
կագրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմի
թվա-
նշանը

ամսերի բարձրությունը (մետրերով)

0	50
1	50—100
2	100—200
3	200—300
4	300—600
5	600—1000
6	1000—1500
7	1500—2000
8	2000—2500
9	2500 մ. ցած ամսեր չկան

Ծանոթություն.— 1. Բարձրությունը և վերաբերում է ընդհանրապես ներքին հարկի ամսերին (CL), սակայն եթե ներքին հարկի ամսեր չկան, այլ կան 2500 մ-ից ցած հիմքով միջին հարկի ամսեր (CM), ապա բարձրությունը տրվում է այդ վերջին ամսերի համար:

2. Եթե բացի ցածր ամսերի առանձին կտորներից չկան ներքին և միջին հարկի ուրիշ ամսեր, ապա CL-ի տեղ տրվում է այդ կտորների ձևը, իսկ ի-ը դույզ է տալիս նրանց բարձրությունը:

3. Եթե ցածր հարկի ամսերի կտորները կամ փոքր կտորները դասավորված են 2500 մետրից ցած հիմք ունեցող միջին հարկի ամսերի լայնածավալ ամսային շերտի տակ, ապա ի-ի տեղը դրվում է այդ ամսերի շերտի բարձրությունը, իսկ CL-ի տեղը դրվում է 0:

4. Եթե երկինքը կամ ամսերը մասախուղի պատճառով անտարբերելի են, ապա ի-ը նշվում է 0-ով:

5. Եթե երկինքը կամ ամսերը անտարբերելի են փոշու (ալագա) փաթորիկի կամ բուրբ հետևանքով ապա ի-ը նշանակվում է Փ-ով:

6. Լեռնային կայանները ամսերի բարձրության մասին տեղեկություններ տալիս վերաբերվում են հետևյալ կերպ՝

ա) եթե կան կայանի մակերևույթից բարձր հիմքերով ներքին հարկի ամսեր, ապա ի-ը ծածկագրվում է սովորական կարգով.

բ) եթե կայանի մակերևույթից 0—2500 մետրից բարձր ամսեր չկան, բայց կան կայանի մակերևույթից ցած ամսեր, ապա ի-ը նշանակվում է 0-ով.

գ) եթե ամսերի հիմքը դասավորված են կայանի մակերևույթից ցած իսկ գազաթները կայանի մակերևույթից բարձր, ապա ի-ը նշանակվում է Փ-ով.

CM— միջին հարկի ամսերի ձևը ծածկագրվում է հետևյալ

աղյուսակով (միջին հարկի ամպերի մի քանի ձևերի առկայու-
թյան դեպքում դրվում է դերակշռող ձևի բնույթը)

Կոդի- թիվ- նշանը	Ամպերի բնույթը	Բացատրական ամպերի բնույթի մասին	1940 թ. հրատ. ամպե- րի միջազգային առ- յասի աղյուսակի հա- մարները (փոխադրում տրվում են 1933 թ. հրատ. կրճատ. ատլասի աղյուսակի համարն) .
0	Միջին հարկի ամպեր	Ոչ մի բարձր կույտավոր բարձր շերտավոր կամ շեր- տաանձրեացին ամպեր չկան	
1	Բարձր շերտա- վոր թափանցող (Altostratus translucidus)	Բարձր շերտավոր բարակ ամենուրեք կիսաթափանցիկ ամպեր, որի միջով աղատ կերպով երևում է արևը կամ լուսինը, ինչպես փայլատ աղակու միջով	37 (17)
2	Բարձր շերտա- վոր (Altostratus opacus) կամ շերտա-անձրեա- յին (Nimbostra- tus)	Նիս բարձր շերտավոր (շերտի առանձին մասերում արևը և լուսինը հայտնվում են ինչպես լուսատու բիծ) կամ շերտա - անձրեացին ամպեր	38, 39 (18)
3	Բարձր կույ- տավոր թափան- ցիկ (Altostratus translucidus) շատ թե քիչ կա- յուն և միևնույն մակերևույթի վրա	Բարակ բարձր կույտա- վոր (կիսաթափանցիկ) ամ- պեր, առաջին առանձին էլե- մենտներ համարյա չեն փոփոխվում, ամպերը դա- սավորված են միևնույն մակերևույթի վրա	40, 41, 42, 43 (19)
4	Բարձր կույ- տավոր թափան- ցիկ (Altostratus translucidus) կտորներով (հա- ճախ ոսպանը- ման) անընդամ փոփոխվող կամ տարբեր մա- կերևույթի վրա դասավորված	Բարակ բարձր կույտա- վոր (կիսաթափանցիկ) ամ- պեր կտորների կամ թի- թեղի տեսքով հաճախ ոս- պանման ձևի նշի կամ ձը- կան տեսքով, Առաջին էլե- մենտները անընդամ փո- փոխվում են, Ամպերը կա- րող են զանգեյ մի քանի մակերևույթի վրա	44, 45, 46, 47 (20, 21, 22)
5	Բարձր կույ- տավոր թափան- ցիկ (Altostratus translucidus) զուլերով կամ շերտանման առ-	Բարակ բարձր կույտա- վոր (կիսաթափանցիկ) զո- լերով կամ շերտանման, ամպ, արագ տարածվում են ամ. ողջ երկնքով և սովո- րաբար ամբողջությամբ	48, 49 (23, 24)

Գողթի թվա- նշանը	Ամսվերի բնույթը	Բացատրական ամսվերի բնույթի մասին	1940 թ. հրատ. ամսվերի միջազգային ատլասի սողյուսակի համարնե- րը (փակագծում տըր- վում են 1933 թ. հրատ. կրճատ. ատլասի ա- ղյուսակի համարները)
	տիճանարար եր- կինքն ընդգր- կող և սովորա- բար ամբողջու- թյամբ խտացող, մասամբ կազմե- լով նույնիսկ խիտ կամ երկ- շերտ բարձր կույտավոր ամ- սվեր (Altocumu- lus opacus կամ duplicatus)	տատիճանարար խտանում են: Նրանք կարող են մա- սամբ դառնալ ոչ թափան- ցիկ կամ երկշերտավոր	
6	Բարձր կույ- տավոր, կույտա- վոր ամսվերի ցրր վելուց առաջա- ցած (Altocumu- lus cumulogeni- tus)	Բարձր կույտավոր ամ- սվեր կույտավոր ամսվերի զագագծների քայքայումից առաջացած	50a,, 506 (25)
7	Բարձր կույ- տավոր խիտ կամ երկշերտա- վոր (Altocumu- lus duplicatus կամ opacus), չը մեծացող, կամ բարձր շերտա- վոր (Altostra- tus) և բարձր կույտավոր (Al- tocumulus)	Ցանկացած հետևյալ դեպ- քերից. ա) երկու շերտից բարձր կույտավոր ամսվեր սովո- րաբար տեղ-տեղ անթա- փանցիկ, քանակով չմեծա- ցող. բ) բարձր կույտավոր ամսվերի խիտ շերտ (ան- թափանցիկ): Քանակով չը- մեծացող. գ) բարձր շերտավոր և բարձր կույտավոր ամսվեր, կամ տարբեր մակերեսովի վրա գոյություն ունեցող	51, 52, 53, 54 (26, 27, 28)
8	Բարձր կույ- տավոր կույտա- նման, քուլան- ման կամ աշտա- րակաձև (Alto- cumulus cumuli- formis, flocus կամ castellatus)	Բարձր կույտավոր ամ- սվեր կույտանման փնջի տեսք ունեցող կամ փոքր աշտարակներով բարձր կույ- տավոր ամսվեր	55, 56, 57 (29, 30)

Կողի թվա- շանք	Ամպերի բնույթը	Բացատրական ամպերի բնույթի մասին	1940 թ. հրատ. ամպերի միջազգային ատլասի աղյուսակի համարները (փակագծում տրվում են 1933 թ. հրատ. ատլասի աղյուսակի համարները)
9	Բարձր կույտավոր (Alto- cumulus) երկինքը քառսային տեսք ունենալու դեպ- քում, սովորա- բար տարբեր մակերևույթի վրա Այդ դեպ- քում սովորա- բար դիտվում են կտորտանո- ւների տեսքով խիտ փետրավոր ամպեր (Cirrus densus)	Բարձր կույտավոր եր- կրնքի քառսային տեսքի դեպքում, սովորաբար տար- բեր մակերևույթի վրա, հա- ճախ ուղեկցվում են փնջա- նման խիտ փետրավոր ամ- պերով	58, 59, 60 (31, 32)

CH— վերին հարկի ամպերի ձևը, ծածկադրվում է հետե-
վյալ աղյուսակով (վերին հարկի ամպերի մի քանի տեսակների
առկայությամբ դեպքում դրվում է զերակշռող տեսակի ձևը)՝

Կողի թվա- շանք	Ամպերի բնույթը	Բացատրական ամպերի բնույթի մասին	1946 թ. հրատ. ամպե- րի միջազգային ատլա- սի աղյուսակի համար- ները (փակագծի մեջ տրված են 1933 թ. հր- կրճատված ատլասի ա- ղյուսակի համարները)
0	Վերին հարկի ամպեր չկան	Ոչ մի փետրավոր, փետ- րակույտավոր կամ փետրա- շերտավոր ամպեր չկան	
1	Փետրավոր թե- յանման (Cirrus filosus) ցրված և չմեծացող	Փետրավոր ամպերի ման- րաթելեր կամ թելեր, ցրվ- ված երկնքով և չմեծացող (հաճախ ունենում են ձիու պոչի կամ բաշի ձև)	61, 62
2	Խիտ փետրա- վոր (Cirrus den- sus) կտորների կամ ոլորված	Խիտ փետրավոր ամպեր փնջերով կամ փոյրված խուրձերի տեսքով, սովորա- բար չմեծացող և կարող են	63 (33)

Գողթի թվա- շանք	Ամպերի բնորոշումը	Բացատրական Ամպերի բնույթի մասին	1940 թ. հրատ. միջազ- գային ամպերի ատլաս- ի աղյուսակի համար- ները (վիակազմի մեջ տրված են 1933 թ. հր- կրճատված ատլասի ա- ղյուսակի համարները)
	խուրձերի տես- քով, սովորաբար շմեծացող: Եր- բեմն լինչպես կա- րելի է ենթա դրել, իրենցից ներկայացնում են կույտա անձ- րեալին ամպերի վերին մասերի մնացորդներ (Cu- mulonimbus)	լինել կույտա-անձրեային ամպերի վերին մասի մնա- ցորդները, սակայն և պար- տադիր չէ	
3	Կեղծ փետրա- վոր (Cirrus not- hus). կամ կույ- տա-անձրեային ամպի մնացորդ- ներ (Cumulonim- bus), կամ հեռա- վոր կույտա- անձրեային ամ- պի մասը (Cu- mulonimbus) որի մնացած մասը անտեսանելի է	Փետրավոր ամպեր, հա- ճախ սալի ձևով կամ կույ- տա անձրեային ամպերի վերին մասի մնացորդներն են. կամ հեռացած կույտա- անձրեային ամպերի մա- սերն են, որոնց մնացած մասերը չեն երևում (եթե կասկածվում է նրա առա- ջացման մեջ կամ կույտա- անձրեայինի կապակցու- թյամբ պետք է տալ $CH=2$ թվանշանը)	64, 65, 66 (34, 35)
4	Փետրավոր (Cirrus), հաճախ փետրավոր կե- ռանման (Cirrus uncinus) աստի- ճանաբար շարժ- վող և սովորա- բար ամբողջու- թյամբ խտաց- վող	Կեռանման մասերով փետրավոր ամպեր, աստի- ճանաբար երկնքով տա- րածվող և սովորաբար ամ- բողջությամբ խտացող	67, 68 (36)
5	Փետրավոր (Cirrus), հաճախ մոտեցող շերտե- րի տեսքով և կամ փետրաշեր- տավոր (Cirro- stratus) աստիճա- նաբար առջա- ցող և սովորա-	Փետրավոր և փետրա- շերտավոր ամպեր, հաճախ շերտերի տեսքով, հորիզո- նին մոտեցող կամ միայն փետրաշերտավոր: Երկու դեպքում էլ ամպերն աս- տիճանաբար տարածվում են ամբողջ երկնքով և սո- վորաբար ամբողջությամբ	69 (37)

Պոպի թվա- նշանը	Ամպերի բնորոշումը	Բացատրական ամպերի բնույթի մասին	1940 թ. հրատ. միջադ- դալին ամպերի ատյա- սի ադյուսակի համար- ները (փակագծի մեջ տրված են 1933 թ. հր. կրճատված ատյասի ա- դյուսակի համարները)
-----------------------	----------------------	------------------------------------	---

6	քար ամբողջու- թյամբ խտացող, առկայն համա- տարած շերտը հորիզոնից 45° բարձրությանը շի հասնում	խտանում են, բայց հորի- զոնից ավելի քան 45° չեն բարձրանում	
	Փետրավոր (Cir- rus) հաճախ մո- տեցող շերտի տեսքով և կամ փետրաշերտա- վոր (Cirrostra- tus) աստիճանա- քար շարժվող և սովորաբար ամ- բողջությամբ խտացող, բստ որում համատա- րած շերտը հո- րիզոնից 45° բարձրությու- նից անցնում է	Փետրավոր և փետրաշերտա- վոր ամպեր, հաճախ շերտի տեսքով հորիզոնին մոտե- ցող. կամ միայն փետրա- շերտավոր. երկու դեպքում էլ ամպերն առա-իճանաբար տարածվում են երկնքով և սովորաբար ամբողջու- թյամբ խտանում են. Ամպերը հորիզոնից բարձ- րանում են 45°-ից ավելի բարձր	70 (38)
7	Փետրա-շերտա- վոր (Cirrostra- tus), ամբողջ եր- կինքը ծածկող	Փետրա-շերտավոր ամ- պեր, ամբողջ երկինքը լրիվ ծածկող	71 (39)
8	Փետրա-շեր- տավոր (Cirro- stratus, չմեծա- ցող և ամբողջ երկինքը չծած- կող	Փետրա-շերտավոր ամ- պեր, չմեծացող և երկինքը լրիվ չծածկող (նրանց բա- նակը կամ փոքրածածկ է կամ մնում է անփոփոխ: Միաժամանակ նրանց հետ կարող են դիտվել նաև փետրավոր և փետրա-կույ- տավոր ամպեր	72 (40)
9	Փետրա-կույ- տավոր (Cirro- cumulus)	Միայն փետրա-կույտավոր ամպեր, կամ փետրա-կույ- տավոր քիչ քանակությամբ փետրավոր կամ փետրա- շերտավոր ամ. երի հետ, առկայն եղած վերին հարկի ամպերի մեջ գերակշռում են փետրա-կույտավոր ամ- պերը	73, 74, 75 (41)

Ծանոթություն. — Եթե երկնքում Ci կամ CS -ի հետ գիտվում է թիշ քանակությամբ CC , ապա վերին հարկի ամպերը ծածկադրվում են I -ից մինչև 8 թվանշաններից որևէ մեկով. կողի $CH=9$ թվանշանը դործադրվում է միայն այն դեպքում, եթե CC հանդիսանում է գերակշռող ձևը վերին հարկի մյուս ամպերի միջև:

ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ ԱՄՊԵՐԻ ՈՒՅԱՐԱԳՐՈՒՄԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱՆ

1. Ամպերի միջադրային առկաի հրատարակման պահից կողում CL , CM և CH -ի վերաբերյալ կատարվել են մի քանի փոփոխություններ, որի կապակցությամբ անհրաժեշտ է ամպերի տեսակները և երկնքի դրությունը միջադրային առկասով որոշելիս հիմնվել լուսանկարների համարների վրա, որոնք ցույց են տրված յուրաքանչյուր ամպի բնութագրի համար. վերևում բերած CL , CM և CH -ի համար աղյուսակներում:

2. Եթե մթության, բքի, փոշա (ավաղա) փոթորիկի և այլ երևույթների հետևանքով չի կարելի որոշել ամպերի տեսակը ապա CL , CM և CH -ի տեղ դրվում է Φ տառը:

3. Եթե մառախուղի միջից կարելի է որոշել ամպերի տեսակը, ապա հեռադրում ամպերը ցույց են տրվում:

4. Եթե ցածր ամպերի համատարած շերտը ծածկում է միջին և վերին հարկի ամպերին, ապա CM և CH ի տեղ դրվում է Φ տառը. նման ձևով են վերաբերվում եթե միջին հարկի ամպերի համատարած շերտը ծածկում է վերին հարկի ամպերին:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

$T_d T_{dapp}$

$T_d T_d$ — ցողի կետ, այսինքն այն ջերմաստիճանը, որի դեպքում օդում գտնված ջրային դոսրշիները հասնում են հազեցման: Ցողի կետը հաղորդվում է Յելսիուսի ամբողջական աստիճաններով, այնպես ինչպես և օդի ջերմաստիճանը (տես՝ TT կողի չորրորդ խումբը):

Ցողի կետը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

1. «Ձեռնարկ հիդրոմետիայանների և պոստերին» հրատ. Յ, մաս 1-ում ցույց տրված ձևով գտնում են օդի բացարձակ խոնավությունը:

2. Պսիխրոմետրական աղյուսակում — աղյուսակ II 6 (օդի բացասական ջերմաստիճանի դեպքում) կամ աղյուսակ II B (օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում) — գտնում են այն ջերմաստիճանը, որի համար բացարձակ խոնավության տրվ-

ցալ մեծությունը հանդիսանում է մաքսիմալ առանձնականություն: Այդ ջերմաստիճանը և հանդիսանում է ցողի կետը:

Մանրորյուն.— Այն դեպքում, երբ մաքսիմալ առանձնականության միևնույն մեծությունը համապատասխանում է ջերմաստիճանի երկու արժեքներ, առավելությունը տրվում է ջերմաստիճանի դույզ արժեքին: Մի քանի (երկսից ավելի) արժեքների դեպքում վերցվում է ջերմաստիճանի միջին արժեքը (տես օրինակ 2):

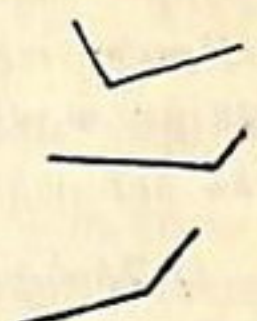
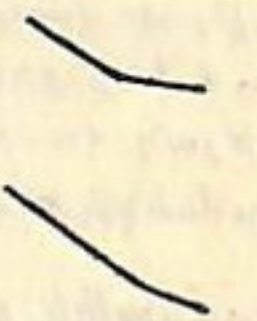
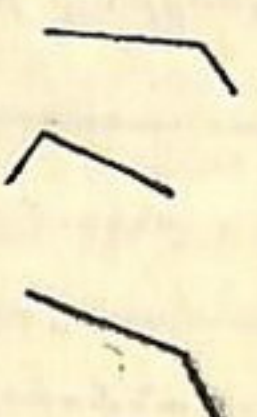
Շիկնակներ.— 1. Դիտողության ժամին բացարձակ խոնավությունը 16,4 մբ. է, 113 աղյուսակից գտնում ենք, որ այդ բացարձակ խոնավությունը հանդիսանում է ջրային գոլորշիների մաքսիմալ առանձնականությունը 14,4°-ի դեպքում, որը և հանդիսանում է ցողի կետը տվյալ դիտողության ժամի համար:

2. Դիտողության ժամին բացարձակ խոնավությունը՝ 0,58 մբ. է, 116 աղյուսակից գտնում ենք ցողի կետը հավասար, 28,6°:

3. Դիտողության ժամին բացարձակ խոնավությունը՝ 0,12 մբ. է 116 աղյուսակից գտնում ենք ցողի կետը հավասար 44,3°:

a — բարսղրափի գրանցումով բարոմետրական տեղեկանքի ալի բնույթը վերջին երեք ժամվա ընթացքում ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով:

Կողի թվա- նշանը	Տեղեկանքի ալի բնույթը	Կորի տեսքը	
0	Աճ, հետո անկում		ձնշումը դիտողության ժամին
1	Աճ, հետո անփոփոխ Աճ, հետո թույլ աճ		բարձր է քան 3
2	Անհամաչափ ընթացք առանց բարձրանալու Անհամաչափ ընթացք բարձրացումով		ժամ առաջ կամ չի փոփոխվել
3	Անփոփոխ ընթացք Համաչափ բարձրացում		

Կողմ թվա- նշանը	Տեղեկացիայի բնույթը	Կորի տեսքը	
4	Անկում, աճ Անփոփոխ, հետո աճ Աճ, հետո ավելի ուժեղ աճ		
5	Անկում հետո աճ		
6	Անկում, հետո անփոփոխ Անկում, հետո ավելի թույլ ան- կում		Ճնշումը գիտո- ղության ժամ- կետին ցածր է քան 3 ժամ ա- ռաջ
7	Անհավասարաչափ անկում		
8	Հավասարաչափ անկում		
9	Անփոփոխ, հետո անկում Աճ, հետո անկում Անկում, հետո ավելի ուժեղ ան- կում		

pp — բարոմետրական տեղեկացիայի մեծություններ տրբվում է միլիբարի ամբողջական և տասնորդական մասերով:

Բարոմետրական տեղեկացիան որոշվում է սնդիկային բարոմետրի գիտողություններից, որը կատարվում է 3 ժամից հետո: Բարոմետրական տեղեկացիան որոշելիս վերցվում է ծովի մակերևույթին բերած ճնշումը:

pp ստանալու համար պետք է ճնշման մեծ արժեքից (տվյալ մոմենտում և 3 ժամ առաջ) հանել փոքր արժեքը: Եթե

ճնշումը տվյալ մոմենտում բարոմետրով մեծ է, քան երեք ժամ առաջ, ապա բարոմետրական տենդենցիան դրական է (+) և նրա բնույթի համար պետք է դորժածել 0-ից մինչև 4 արժեքները, նայած ճնշման ընթացքի փոփոխմանը ըստ բարոդրաֆի: Եթե ճնշումը տվյալ մոմենտում ըստ բարոմետրի ավելի քիչ է քան 3 ժամ առաջ, ապա տենդենցիան բացասական է (-) և 2-ի համար պետք է դորժածել 5-ից մինչև 9 արժեքները: Եթե ճնշումը ըստ բարոմետրի վերջին 3 ժամվա ընթացքում չի փոխվել, ապա քր-ի տեղը դրվում է 00, իսկ 2-ի տեղը դրվում է ավելի համապատասխան արժեք՝ 0-ից մինչև 9-ը:

Այն հաղվադյուռն գեպքերում, երբ ճնշման փոփոխման մեծությունը ըստ բարոմետրի հակասում է բարոդրաֆի ցուցմունքին (օրինակ բարոմետրը վերջին 3 ժամվա ընթացքում նշում է ճնշման աճ, իսկ բարոդրաֆը — անկում և այլն), ք-ի մեծությունը համեմատյալ գեպս որոշվում է ըստ բարոմետրի, իսկ բարոմետրական տենդենցիայի բնույթի, 2-ի համար վերցվում է այնպիսի արժեք, որը չի հակասում բարոդրաֆով ճնշման փոփոխման ընթացքին և բարոմետրով ճնշման փոփոխման նշանին:

Օրինակ. բարոմետրով վերջին 3 ժամվա ճնշման փոփոխությունը կադմում է $+0,5$ մբ, այսինքն տվյալ մոմենտին ճնշումը $0,5$ մբ բարձր է, քան 3 ժամ առաջ. բարոդրաֆը չի տալիս $\wedge$ կորը, որը ընդհանուր առմամբ նշանակում է ճնշման անկում: 2-ի համար կվերցնենք 0 արժեքը, իսկ քր-ի համար կմնա 05-ը: Լեռնային կայաններում դիտողության ժամկետի և 3 ժամ առաջ ճնշումները համեմատելիս վերցվում է ծովի մակերևույթին չքերված ճնշումները:

Եթե դիտողությունները սնդիկային բարոմետրով կատարվում են 6 ժամ հետո, ապա քր ստանալու համար օգտվում են միայն բարոդրաֆով:

Եթե բարոմետրական տենդենցիայի մեծությունը գերազանցում է $9,9$ մբ, ապա քր-ի տեղը դրվում է 99 և վերերոգրվածից հետո օգտագործվում է 99քքք, տեսքի լրացուցիչ խումբը, որտեղ քքք-ի տեղ դրվում է բարոմետրական տենդենցիայի մեծությունը միլիբարի տասնորդական մասերով:

Օրինակներ՝ 1. Ճնշումը դիտողության ժամին $1,7$ մբ բարձր է, քան 3 ժամ առաջ քր-ի տեղը դրվում է 17:

2. Ճնշումը դիտողության ժամին 5,8 մբ ցածր է քան 3 ժամ առաջ: քք-ի տեղը դրվում է 58:

3. Ճնշումը դիտողության ժամին 12,7 մբ բարձր է, քան 3 ժամ առաջ (դիտվել է ճնշման համաչափ բարձրացում). քանի, որ այս դեպքում բարոմետրական տենդենցիայի մեծությունը 9,9 մբ ավել է, ապա վեցերորդ խմբից $T_d T_d a p p$ հետապետք է օգտագործել 99քք ևրացուցիչ խումբը: a-ի տեղը դրվում է 3 (համաչափ աճ), քք-ի տեղը 99, քքք-ի տեղը 127 և խմբերը կունենան $T_d T_d \overset{(5)}{3} \overset{(6)}{9} \overset{(6)}{9} \overset{(7)}{1} 27$ տեսքը:

Եթե բարոմետրական տենդենցիայի մեծությունը որոշված է միլիմետրներով, ապա նրան միլիբարների վերածելու համար անհրաժեշտ է օգտվել հետևյալ աղյուսակից՝

Միլիմետրների վերածումը միլիբարների

Ամբողջական միլիմետրներ	Միլիմետրի տասնորդական մասերը									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	00	01	03	04	05	07	08	09	11	12
1	13	15	16	17	19	20	21	23	24	25
2	27	28	29	31	32	33	35	36	37	39
3	40	41	43	44	45	47	48	49	51	52
4	53	55	56	57	59	60	61	63	64	65
5	67	68	69	71	72	73	75	76	77	79
6	80	81	83	84	85	87	88	89	91	92
7	93	95	96	97	99	100	101	103	104	105
8	107	108	109	111	112	113	115	116	117	119
9	120	121	123	124	125	127	128	129	131	132
10	133	135	136	137	139	140	141	143	144	145

Օրինակ.— բարոմետրական տենդենցիան որոշված է բարոմետրով 3,4 մմ: Հարկավոր է այդ թիվը վերածել միլիբարների տասնորդական մասերի: Գտնում ենք հորիզոնական տողը, որն սկսվում է 3 թվանշանով (ամբողջական միլիմետրներ) և ուղղահայաց սունյակը, որը սկսվում է 4 թվանշանով (միլիմետրի տասնորդական մասերը): Նրանց հատման տեղում գտնում ենք 45 թիվը, որը և հաղորդվում է հետադրում:

ՅՈՒՆԻԲՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

7RRTeTe

Յոթերորդ խումբը մտցվում է հետադրում համաձայն 7 էջում տրված ցուցմունքի:

7 — հաստատուն տարրերի թվանշան

RR — տեղումների քանակը վերջին 12 ժամվա ընթացքում ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմ Թվանշանը	Տեղումների քանակը (մմ)	Կողմ Թվանշանը	Տեղումների քանակը (մմ)	Կողմ Թվանշանը	Տեղումների քանակը (մմ)	Կողմ Թվանշանը	Տեղումների քանակը (մմ)	Կողմ Թվանշանը	Տեղումների քանակը (մմ)
00	0	21	21	42	42	63	130	84	340
01	1	22	22	43	43	64	140	85	350
02	2	23	23	44	44	65	150	86	360
03	3	24	24	45	45	66	160	87	370
04	4	25	25	46	46	67	170	88	380
05	5	26	26	47	47	68	180	89	390
06	6	27	27	48	48	69	190	90	400
07	7	28	28	49	49	70	200	91	0,1
08	8	29	29	50	50	71	210	92	0,2
09	9	30	30	51	51	72	220	93	0,3
10	10	31	31	52	52	73	230	94	0,4
11	11	32	32	53	53	74	240	95	0,5
12	12	33	33	54	54	75	250	96	0,6
13	13	34	34	55	55	76	260	97	Աննշան տեղումներ. 0,1 մմ-ից պակաս
14	14	35	35	56	56	77	270		
15	15	36	36	57	57	78	280		
16	16	37	37	58	58	79	290	98	400 մմ-ից ավելի տեղումներ
17	17	38	38	59	59	80	300		
18	18	39	39	60	60	81	310	99	Տեղումները չեն չափված
19	19	40	40	61	61	82	320		
20	20	41	41	62	62	83	330		

Տեղումների քանակը 0,7-ից մինչև 55,4 մմ կլորացվում է մինչև ամբողջական միլիմետրներ և հաղորդվում է կողմ 01-ից մինչև 55 թվանշաններով: Այդ դեպքում կողմ թվանշանները

անմիջականորեն տալիս են տեղումների քանակը, միլիմետրներով (կլորացրած մինչև ամբողջական միլիմետրներ),

Օրինակ՝ Տեղումների քանակը 0,8 մմ է ծածկադրվում է 01, տեղումների քանակը 47,5 մմ ծածկադրվում է 48 և այլն:

Տեղումների քանակը 55,5-ից մինչև 400 մմ կլորացվում է մինչև տասնյակ միլիմետրներ և հաղորդվում է կոդի 56-ից մինչև 90 թվանշաններով:

Եթե տեղումներ բալորովին չեն եղել, ապա հեռադրում դրվում 00:

Ծանոթություններ. — 1. Այն դեպքում, երբ պինդ տեղումների չափումը հնարավոր չի եղել վերջացնել մինչև հեռադրի հաղորդման ժամը RR-ի տեղը դրվում է 99, իսկ տեղումների քանակի մասին հաղորդվում է հաջորդ հեռադրում, որում անպայմանորեն մտցվում է ամբողջ յոթերորդ խումբը:

2. Այն դեպքում, երբ տեղումների չափումը բալորովին չի կատարվել կամ նա վատահելի չէ, RR-ի տեղը դրվում է ՓՓ.

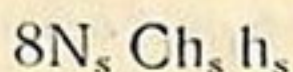
$T_e T_c$ — օդի ջերմաստիճանի ծայրագույն արժեքները (մաքսիմալ և մինիմալ):

1. Օդի մինիմալ ջերմաստիճանը հաղորդվում է՝ նախորդ օրվա երեկոյան 19 ժամից մինչև տվյալ օրվա ժամի 7-ի ժամանակամիջոցի համար (տեղական միջին արեղակնային ժամանակով) ամբողջական աստիճաններով:

Մինիմալ ջերմաստիճաններն սրոշելիս ընտրվում է՝ տեղական միջին արեղակնային ժամանակով 01 և 07 ժամերի մինիմալ ջերմաչափի շտեփտիկի երկու հաշվումներից ստացված, ամենացածր ջերմաստիճանը և այդ ջերմաստիճանը կլորացվում է մինչև ամբողջական աստիճան:

2. Օդի մաքսիմալ ջերմաստիճանը հաղորդվում է տվյալ օրվա 07-ից մինչև 19 ժամվա ժամանակամիջոցի համար (տեղական միջին արեղակնային ժամանակով), ամբողջական աստիճաններով: Մաքսիմալ ջերմաստիճանը սրոշելիս ընտրվում է՝ տեղական միջին արեղակնային ժամանակով 13 և 19 ժամերին կատարված մաքսիմալ ջերմաչափի երկու հաշվումներից ամենամեծը ջերմաստիճանը և այդ ջերմաստիճանը կլորացվում է մինչև ամբողջական աստիճան:

Ջերմաստիճանի ծայրագույն արժեքների ծածկադրումը կատարվում է այնպես, ինչպես TT (տես էջ 21):

Ութերորդ խումբը հատկացված է ամպերի ներքևի սահմանի բարձրության տեղեկությունները ճշտելու համար: Նա դործադրվում է այն ժամանակ, երբ ամպերի բարձրության դիտողությունները կատարվում են դործիքով (ինքնաթիռների բարձրացման, շար-պիլոտային դիտողությունների միջոցով և այլն):

Հեռագրերում ութերորդ խումբը մացվում է ՀՄԾՎ. հատուկ կարգադրությամբ:

Եթե կան ամպերի երկու շերտ և նրանց յուրաքանչյուր բարձրությունը որոշված է դործիքով, ապա հեռագրում $8N_s Ch_s h_s$ խումբը ցույց է տրվում երկու անգամ յուրաքանչյուր շերտի համար առանձին:

8 — հաստատուն տարրերից թվանշան է:

N_s — այն ամպային շերտի ամպերի քանակն է, որոնց մասին տեղեկություններ են հաղորդվում ավյալ խմբում: N_s ծածկագրվում է այնպես, ինչպես՝ N (տես աղյուսակ էջ 9):

C — ամպերի ձևը, որոնց բարձրությունները որոշվում են դործիքով հետևյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվանշանը	Ամպերի ձևը
1	Փետրավոր (Ci)
2	Փետրա-շերտավոր (Cs)
3	Փետրա-կույտավոր (Cc)
4	Բարձր կույտավոր (Ac)
5	Բարձր շերտավոր (As)
6	Շերտա-կույտավոր (Sc)
7	Շերտա-անձրևային (Ns)
8	Կույտավոր (Cu) (կամ պատրաված-կույտավոր (Fc)
9	Կույտա-անձրևային (Cb)
0	Շերտավոր (St) կամ պատրաված-շերտավոր (Fs)

$h_s h_s$ — Ամպերի բարձրությունը կայանի մակերևույթից,
ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակի համաձայն

Կողի թվա- նշանը	Բարձ- րու թ. մետր	Կողի թվա- նշանը	Բարձ- րու թ. մետր	Կողի թվա- նշանը	Բարձ- րու թ. մետր	Կողի թվա- նշանը	Բարձ- րու թ. մետր
00	0	25	250	50	2000	75	4500
01	10	26	260	51	2100	76	4600
02	20	27	270	52	2200	77	4700
03	30	28	280	53	2300	78	4800
04	40	29	290	54	2400	79	4900
05	50	30	300	55	2500	80	5000
06	60	31	չի դործած- վում	56	2600	81	5500
07	70	32		57	2700	82	6000
08	80	33		58	2800	83	6500
09	90	34	400	59	2900	84	7000
10	100	35	500	60	3000	85	7500
11	110	36	600	61	3100	86	8000
12	120	37	700	62	3200	87	8500
13	130	38	800	63	3300	88	9000
14	140	39	900	64	3400	89	9000-ից ավելի
15	150	40	1000	65	3500	90	0-50
16	160	41	1100	66	3600	91	50-100
17	1700	42	1200	67	3700	92	100-200
18	1800	43	1300	68	3800	93	200-300
19	190	44	1400	69	3900	94	300-600
20	200	45	1500	70	4000	95	600-1000
21	210	46	1600	71	4100	96	1000-1500
22	220	47	1700	72	4200	97	1500-2500
23	230	48	1800	73	4300	98	2500-ից ավելի
24	240	49	1900	74	4400	99	բարձրու- թյունը հայտնի չէ

Ծանոթություն.— Եթե ամպերի ներքին սահմանը ընկնում է կողային երկու
արժեքների միջև, ապա հեռագիրը ծածկադրելու ժամանակ
վերցվում է փոքր բարձրության համար կողի թվանշանը. Օրի-
նակ եթե բարձրությունը համասար է 550 մ, ապա $h_s h_s$ տեղը
դրվում է 35:

Ի Ն Ն Ե Ր Ո Ր Դ Խ Ո Ի Մ Բ

$9S_p S_p S_p S_p$

Իններորդ խումբը հատկացված է կարևոր նշանակություն
ունեցող եղանակի երևույթների մասին լրացուցիչ տեղեկու-
թյուններ հաղորդելու համար: Անհրաժեշտության կապակցու-
թյամբ նա կարող է կրկնվել մի քանի անգամ:

Իններորդ խմբում 991 D_aM, 99713, 99714, 99718, 9981 W
սխմվողներով նշանակված երևույթների առկայության դեպքում
իններորդ խումբը անալոգիական մտցվում է հեռադրի մեջ:

Բոլոր մյուս դեպքերում (այլ երևույթների առկայության
դեպքում) իններորդ խմբի մտցնելը հեռադրում կատարվում է
ժխայն ՀՄԾՎ հատուկ կարգադրությամբ:

9 — հաստատուն տարրերից թվանշան:

S_pS_p — հիմնական տվյալները երևույթի կամ ժամանակի վե-
րաբերյալ:

S_pS_p — երևույթի կամ ժամանակի լրացուցիչ բնույթը:

Առդի կարգ նկարագրություններ

Ձերո տասնյակ

Ժամանակի խմբերը:

S_pS_p—(00—10)

Առաջին տասնյակ

Քամի և ծովի դրույթյունը:

S_pS_p—(11—19)

Երկրորդ տասնյակ

Երևույթների ջինջառի, մերկառառույ-
ցի և բքի:

S_pS_p—(20—29)

Երրորդ տասնյակ

Ձի գործածվում:

S_pS_p—(30—39)

Չորրորդ տասնյակ

Ինքնաթիռից և լեռնային կայաննե-
րում դիտված ամպամածույթյունը:

S_pS_p—(40—49)

Հինգերորդ տասնյակ

Ամպամածույթյան դրույթյունը լեռների
և լեռանցքների (պերեվալների) վրա:

S_pS_p—(50—59)

Վեցերորդ տասնյակ

Մառախուղ, մեղ կամ ցածր ամպերի
շերտեր հովիտներում կամ հարթա-
վայրերում, ավելի բարձր մակերե-
վույթի վրա գտնվող կայանների դի-
տողություններով:

(S_pS_p—60—69)

Յոթերորդ տասնյակ

Մանրամասն տեղեկություններ տե-
ռանելիության վերաբերյալ:

S_pS_p—(70—79)

Ութերորդ տասնյակ
 $S_p S_p - (80 - 89)$

Փոթորիկի կամ քամու արագությունը
և ջերմաստիճանի տատանումները
հորդառատ անձրևի, ամպրոպի, ֆրոն-
տի անցման, բրիզների և լեռնահովի-
տային քամիների դեպքում:

Իններորդ տասնյակ
 $S_p S_p - (90 - 99)$

Լրացուցիչ տեղեկություններ կա և
անցյալ եղանակների վերաբերյալ:

Եղանակների տարրեր երևույթների համար լրացուցիչ
բնութագրերը $S_p S_p$ տարրեր են: $S_p S_p$ բնութագրերի նկարագրու-
թյունը տրվում է համապատասխանորեն յուրաքանչյուր $S_p S_p$
տասնյակի համար:

$S_p S_p S_p S_p$ ՆՇԱՆԱԳՈՒՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՈՒՄԱՐԱԳՐՈՒՅՈՒՆՆԵՐ

Զ ե ռ ո տ ա ս ն յ ա կ (00 -- 10)

Ժամանակի խմբեր

Ժամանակի խմբերը դործածվում են ժամանակի սկիզբը,
մաքսիմալ ինտենսիվության ժամանակը և վերջանալու ժամա-
նակը, նույնպես և երևույթի տևողությունը հաղորդելու համար:
 $900 G_q G_q$ — երևույթի մաքսիմալ ինտենսիվության ժամանակը
մինչև մոտակա քառորդ ժամի կլորացումով: Խում-
բը դործ է անվում միայն այն դեպքում, երբ
երևույթը շարունակվում է կես ժամից ոչ ավել
($G_q G_q$ համար կողը բերված է ներքևում):

$901 G_q G_q$ — երևույթի սկսվելու ժամանակը կլորացումով մին-
չև մոտակա քառորդ ժամը:

$902 G_q G_q$ — երևույթի վերջանալու ժամանակը կլորացումով
մինչև մոտակա քառորդ ժամը:

$903 t_w n_w$ — երևույթի սկսվելու և տևողության ժամանակը: Այս
խումբը, ինչպես և նախորդ երկու խմբերը, (901
 $G_q G_q$, $902 H_q G_q$) դործածվում են այն դեպքում,
երբ երևույթը շարունակվել է կես ժամից ավել: Նրան
հարկավոր է դործածել բոլոր այն դեպքերում, երբ
նա կարող է լիովին փոխարինել 901 և 902 խմբերին:

904 $G_q G_q$ — մառախուղի, ավաղա կամ փոշա փոթորիկի բքի սկսվելու ժամանակը, եթե այդ երևույթները դեռ շարունակվում են:

905 $G_q G_q$ — մառախուղի ավաղա կամ փոշա փոթորիկի և բքի վերջանալու ժամանակը:

$S_p S_p$ -ի Տեղը գրված սինվոլների հաճախությունը

($G_q G_q$, t_w և n_w)

$G_q G_q$ — ժամանակը մոտակա քառորդ ժամի կլորացումով:

Եթե ժամերի ամբողջական թվից այս կամ այն կողմ տատանումը 7 րոպեից չի անցնում, ապա $G_q G_q$ տեղը դրվում է ամբողջական ժամեր (00-ից մինչև 23):

8-ից մինչև 22 րոպե տատանման դեպքում ժամերի թվին ավելացվում է 25
 23-ից մինչև 37 „ „ „ „ „ „ 50
 38-ից „ 52 „ „ „ „ „ 75

Օրինակներ՝

Ժամանակը	$G_q G_q$
6 ժամ 53 րոպե	07
7 „ 05 „	07
7 „ 17 „	32 (07 ժամ + 25)
7 „ 24 „	57 (07 ժամ + 50)
7 „ 52 „	82 (07 ժամ + 75)
7 „ 53 „	08

t_w — երևույթն սկսելու մոմենտից մինչև հեռադիրը տալու մոմենտը, եղած ժամանակամիջոցը ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմի թվա- նշանները	Ժամանակը (ժամերով)	Կողմի թվա- նշանները	Ժամանակը (ժամերով)
0	0 ից մինչև $1\frac{1}{2}$	5	2 $\frac{1}{2}$ -ից մինչև 3
1	$1\frac{1}{2}$ -ից „ 1	6	3-ից „ $3\frac{1}{2}$
2	1-ից „ $1\frac{1}{2}$	7	$3\frac{1}{2}$ „ 4
3	$1\frac{1}{2}$ „ 2	8	4 „ 5
4	2 „ $2\frac{1}{2}$	9	5 „ 6

Π_w — ամյալ երևույթի տևողությունը. ծածկագրվում է այնպես, ինչպես t_w . Π_w -ի համար կողի 0 (թվանշանը) 0-ից մինչև $\frac{1}{2}$ ժամը) չի գործածվում:

Ժամանակի խմբերը (900 $G_q G_q$ — 905 $G_q G_q$) կարող են մտցվել հեռագրի մեջ միայն այն դեպքում, եթե օգտագործվում է հետևյալ $S_p S_p$ տասնյակի բնութհանրից որևէ մեկը:

Հեռագրում ժամանակի խմբերը դրվում են խմբից 9 $S_p S_p S_p S_p$, անմիջապես հետո, որը բնութագրում է համապատասխան երևույթը:

991 $D_a M$, 99713, 99714, 89718, 8981 W խմբերից հետո ժամանակի խմբերը չեն գործածվում: Մնացած 9 $S_p S_p S_p S_p$ խմբերից հետո ժամանակի խմբերի մտցնելը կատարվում է ՀՄԾՎ ցուցմունքով:

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍՆՅԱԿ (11—19)

Քամի և ծովի դուրքյունը

914 SF_x — ծովի դրությունը և քամու. մաքսիմալ ուժը բոֆորտի բալլերով. գործածվում է մինչև 9 բալլ քամու ուժի դեպքում:

915 SF_x — նույնը սակայն 9 բալլից ավել քամու ուժի դեպքում:

916 $S'V_s$ — ջրի մակերեսի դրությունը և տեսանելիությունը ջրի վրա (ջրից) հիդրոինքնաթիռի վայրեջքի (թռիչքի) շրջանում:

917 $S'S$ — ջրի մակերեսի դրությունը հիդրոինքնաթիռի վայրեջքի (թռիչքի) շրջանում և բաց ծովում:

$S_p S_p$ -ի տեղը գրված սիմվոլների նշանակություներ

(S, F_x , S' և V_s)

S — ջրի մակերեսի դրությունը հիդրոինքնաթիռի վայրեջքի (թռիչքի) շրջանում:

S' — ջրի մակերեսի դրությունը բաց ծովում:

S և S' ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվանշան- ները	Ծովի զբոսայտի բնույթը
0	Բոլորովին հանդիստ հայելիանման հարթ ծով
1	Հանդիստ ծով
2	Թեթև ալեկոծում
3	Թույլ ալեկոծում
4	Չափազոր ալեկոծում
5	Անհանդիստ ծով
6	Սոռժոր ալեկոծում
7	Ուժեղ ալեկոծում
8	Խիստ ալեկոծում
9	Բացառիկ ուժեղ ալեկոծում

V_x — Քամու մաքսիմալ ուժը Բոֆորտի բալլերով, ղիտողու-
թյունների միջև եղած ժամանակաշրջանում, W ծածկա-
դրելու համապատասխան:

Մինչև 9 բալլ քամու ուժի դեպքում դորձածվում է 914 SF_x
խումբը և F_x -ի տեղը դրվում է քամու մաքսիմալ ուժը բալլերով:
9 բալլից ավել քամու ուժի դեպքում դորձածվում է 915 SF_x
խումբը և F_x -ի տեղը դրվում է՝

Քամու ուժը 10 բալլի դեպքում — 0,
 „ „ 11 „ „ — 1,
 „ „ 12 „ „ — 2,

V_s — տեսանելիության հիդրոինքնաթիռի ջրի վրա (ջրից)
վայրկյան (թռչելի) շրջանում, ծածկադրվում է հետևյալ աղյու-
սակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Տեսանելիության (մետրներով)	Կոդի թվա- նշանները	Տեսանելիության (մետրներով)
0	50-ից պակաս	5	2000
1	50	6	4000
2	200	7	10 կմ.
3	500	8	20 „
4	1000	9	50 „ և ավելի

Եթե հորիզոնական տեսանկիւթյան հեռավորութեանը պարփակված է տվյալ աղյուսակի երկու արժեքների միջև, ապա վերցվում է փոքր հեռավորութեան համար կողի թվանշանը: Օրինակ՝ 200 մ տեսանկիւթյան դեպքում V_s գրվում է 2:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՍՆՅԱԿ (20—29)

Ջինջառի, մերկասառույցի և բքի երևույթներ

921 $S_3 T_w$ — ջինջառի, մերկասառույցի և խառնուրդի (մերկասառույց և ջինջառ) նստվածք

922 $S_4 S'_4$ — Ջյան շերտի նստելը և բնույթը:

929 $S_5 S'_5$ — Բուք:

939 RR — Տեղումների քանակը վերջին 6 ժամվա ընթացքում:

$S_p S_p$ -ի տեղը գրված սիմվոլների հաճախությունը

($S_3, T_w, S'_4, S_4, S_5, S'_5$ և RR))

S_3 — ջինջառի կամ մերկասառույցի կամ խառնուրդի (մերկասառույց և ջինջառ) նստվածքը, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Նստվածքի բնույթը
0 1	} Ջինջառ — նստվածք մինչև 20 մմ — զգալի նստվածք, 20 մմ-ից բարձր
2 3	} Մերկասառույց — սառցի բարակ նստվածք, մինչ 20 մմ — հաստ շերտով սառցի նստվածք 20 մմ-ից բարձր
4 5	{ Խառնուրդ — սառցի բարակ նստվածք ջինջառի հետ մինչև 20 մմ — սառցի նստվածք ջինջառի հետ հաստ շերտով 20 մմ-ից բարձր

T_w — Օդի ջերմաստիճանի տատանումները ջինջառի և սառնցի նստվածքի ընթացքում, ծածկադրվում են հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Ջերմաստիճանի տատանման բնույթը
0	Ջերմաստիճանն անփոփոխ է (համաչափ ընթացք)
1	Ջերմաստիճանը ընկնում է. չանցնելով C -ի 0° -ից
2	Ջերմաստիճանը բարձրանում է չանցնելով C -ի 0° -ից
3	Ջերմաստիճանը ընկնում է անցնելով C -ի 0° -ից
4	Ջերմաստիճանը բարձրանում է անցնելով C -ի 0° -ից
5	Ջերմաստիճանի տատանումներն անցնելով C -ի 0° -ից անհամաչափ ընթացք
6	Ջերմաստիճանի տատանումներն անցնելով C -ի 0° -ից (անհամաչափ ընթացք)
7	Ջերմաստիճանի ընթացքը չի որոշված
8	Չի օգտագործվում
9	Ջերմաստիճանի բնույթը հայտնի չի տերմոդրաֆի բացակայությամբ պատճառով

S_4 — Ջյուենածածկույթի բնույթը, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Ջյուենածածկույթի բնույթը
0	Թարմ ձյուն փոշանման
1	Թարմ ձյուն փափուկ
2	Թարմ ձյուն կպչող
3	Հին ձյուն չկպչող (փխրուն)
4	Հին ձյուն ամուր
5	Հին ձյուն թաց
6	Ջյուն կեղեվով մակերեսին չմիացված
7	Ամուր ձյուն մակերեսի կեղեվով
8	Թաց ձյուն, մակերեսի վրա կեղեվով

S₄ — Ձյունածածկույթի փափածքը, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Ձյունածածկույթի փափածքը	
0	Հալածարաչափ ձյունածածկույթ սառած	} Առանց ձյու- նաթմբերի
1	Հալածարաչափ ձյունածածկույթ հալած	
2	Հալածարաչափ ձյունածածկույթ գետնի դրուծյունը հայտնի չէ	
3	Չափավոր անհալածարաչափ ձյունածած- կույթ սառած գետնի վրա	} Փոքրիկ ձյու- նաթմբեր
4	Չափավոր անհալածարաչափ ձյունածած- կույթ հալած գետնի վրա	
5	Չափավոր անհալածարաչափ ձյունածած- կույթ, գետնի դրուծյունը հայտնի չէ	
6	Շատ անհալածարաչափ ձյունածածկույթ սառած գետնի վրա	} Մեծ ձյունա- թմբեր
7	Շատ անհալածարաչափ ձյունածածկույթ հալած գետնի վրա	
8	Շատ անհալածարաչափ ձյունածածկույթ, գետնի դրուծյունը հայտնի չէ	

S₅ — Բուք ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Երևույթի բնույթը
0	Գետնահույլ բուք անմիջապես գետնի մակերեսի վրա
1	Գետնահույլ բուք, 20 սմ բարձրությամբ շերտ ընդգրկող
2	Ներքնաբուք գետնի մակերեսի վրա մոտ. 20—150 սմ բար- ձրությամբ շերտ ընդգրկող
3	Չի գործածվում
4	Թույլ ներքնաբուք (առանց ձյան տեղալու)
5	Թույլ բուք ձյան տեղալու հետ
6	Ուժեղ կամ չափավոր ներքնաբուք (առանց ձյան տեղալու)
7	Ուժեղ կամ չափավոր բուք, ձյան տեղալու հետ
8	Ուժեղ բուք, ձյուն տեղում է թե չի տեղում որոշել հնարա- վոր չէ
9	Առանձնահատուկ ուժեղ բուք

S₅ — Բքային երևույթների սաստկության փոփոխությունը, ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Բքային երևույթների սաստկության փոփոխությունը
0	Բքային երևույթը վերջացավ մինչև դիտողության ժամանակ
1	Թուլանում է
2	Անփոփոխ է
3	Ուժեղանում է
4	Բքային երևույթը դիտվում է ընդմիջումներով մինչև 30 րոպե
5	Բուրբ կամ բուրբ ձյան տեղալու հետ փոխվեց ներքնաբքի կամ գետնի մոտակա օդի շերտը ընդգրկող գետնահույլ բքի
6	Ներքնաբուրբ կամ գետնահույլ բուրբ փոխվեցին բքի կամ բքի ձյան տեղալու հետ
7	Բքային երևույթը վերսկսվել է 30 րոպեից ավել ընդմիջումից հետո

RR — տեղումների քանակը վերջին 6 ժամվա ընթացքում, ծածկագրվում է համաձայն աղյուսակի № 37

ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՍՆՅԱԿ (40 - 49)

Ամպամածությունն ինքնաթիռից և ըստ լեռնային կայանների դիտողությունների

- 943 $h_t h_t$ — Ամենացած ամպերի կամ ամենացած ամպային շերտի զաղաթների բարձրությունը, ինչպես ինքնաթիռից կատարված դիտողությունների, այնպես էլ լեռնային կայանների դիտողությունների համաձայն:
- 944 Cn_3 — ամպամածության փոփոխության բնույթը:
- 945 $D_a C_0$ — Արդելիչ ամպեր (լեռնաշղթաների երկաբույթյամբ առաջացած ամպեր)
- 946 $D_a C_a$ — Վերընթաց հոսանքի (կոնվեկտիվ) ամպեր

$S_p S_p$ -ի տեղը դրված սիմվոլների նշանակությունը

($h_t h_t$, C , n_3 , D_a , C_0 և C_a)

$h_t h_t$ — ամպերի զաղաթների բարձրությունը: Կողի թվանշանների նշանակությունը տես $h_s h_s$ աղյուսակում էջ 40

- C — ամպերի ձևը: Կողի թվանշանների նշանակութունը տես
C աղյուսակում էջ 39
- Ո₃ — ամպամածության փոփոխման բնույթը. ծածկադրվում է
հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Փոփոխությունների բնույթը
0	Անփոփոխ
1	Կատարվում է կույտավոր ամպերի դարգացում
2	Ամպերի դանդաղ ընդհանուր բարձրացում (բարձրության աճ)
3	Ամպերի արագ, ընդհանուր բարձրացում (բարձրության աճ)
4	Ամպերի ընդհանուր բարձրացում և նրանց ցրումը (շերտա- վորման առաջացում)
5	Ամպերի դանդաղ իջեցում (բարձրության անկում)
6	Ամպերի արագ իջեցում (բարձրության անկում)
7	Ամպերի ցրում (շերտավորման առաջացում)
8	Շերտավոր ձևի ամպերի դարգացում և նրանց բարձրության անկում
9	Արագ փոփոխություններ

D_a — Ուղղություն, որում տեսանելի են արդելիչ ամպերը կամ
վերընթաց հոսանքի ամպերը, ծածկադրվում են հետևյալ աղյու-
սակով՝

Կողի թվա- նշանները	Ուղղությունը
1	NE
2	E
3	SE
4	S
5	SW
6	W
7	NW
8	N
9	Բոլոր ուղղություններով

C₀ — Արդեւիչ ամպերի ձեւ (լեռնաշղթայի երկարութեամբ առաջացող) ծածկադրվում են հետեւյալ աղյուսակով՝

Կողմի թվա- նշանները	Ամպերի բնույթը	
1	} Առանձին արդեւիչ ամպեր, ամպային դիւսարկներ, սալ	— առաջացող
2		— անփոփոխ
3		— ցրվող
4	} Արդեւիչ ամպերի տնկանոն թմբիկներ	— առաջացող
5		— անփոփոխ
6		— ցրվող
7	} Ամպերի խիտ շերտ	— առաջացող
8		— անփոփոխ
9		— ցրվող

C_a — վերընթաց հոսանքի (կոնվեկցիա — Cu, Cb) ամպերի բնույթը, ծածկադրվում է հետեւյալ աղյուսակով՝

Կողմի թվա- նշանները	Վերընթաց հոսանքի ամպերի բնույթը
1	} Ուղղահայաց, թույլ կամ միջին զարգացմամբ - առաջացող կամ անոդ — անփոփոխ — ցրվող կամ նվազող
2	
3	
4	} Ուղղահայաց միջակ կամ ուժեղ զարգաց- — առաջացող մամբ առանձին ամպեր կամ առող անփոփոց ցրվող կամ նվազող
5	
6	
7	} Ուղղահայաց միջակ կամ ուժեղ զարգաց- — առաջացող մամբ բազմաթիվ ամպեր կամ անոդ — անփոփոց — ցրվող կամ նվազող
8	
9	

Ամպամածության դրութիւնը լեռների կամ լեռանցքների վրա

95 $D_a N_m n_3$ — Ամպամածության դրութիւնը լեռների կամ լեռանցքների վրա:

$S_p S_p S_p$ Տեղ դրված սինվոլների նշանակութիւնը

(D_a, N_m, n_3)

D_a — Ուղղութիւն, որում դիտվում է ամպամածութիւնը ծածկադրվում է D_a աղյուսակով էջ 50

N_m — ամպամածության դրութիւնը լեռների կամ լեռանցքների վրա, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով

Կոդի թիւ- նշանները	Ամպամածության դրութիւնը լեռների և լեռանցքների վրա
0	Բոլոր լեռները բաց են, սակայն լեռների շրջակայքում գիտվում են առանձին ամպեր
1	Լեռները մասամբ ծածկված են զգալի ամպերով, դադաթների կեսից ավելին առանձինների է
2	Լեռների բոլոր լանջերը ծածկված են, դադաթները և լեռանցքները բաց են
3	Լեռները դիտողի կողմից բաց են (կարող են դիտվել միայն առանձին ամպեր), բայց լեռների հակադիր կողմերում երևում է ամպի թանձր պատ:
4	Ամպամածութիւնը ցածր կախվել է լեռների վրա, բայց լեռների բոլոր լանջերը և դադաթները բաց են (միայն լանջերում կարող են լինել առանձին ամպեր)
5	Ամպամածութիւնը ցածր կախվել է լեռների վրա, դադաթները մասամբ ծածկված են տեղացող տեղումների կամ ամպերի շերտերով
6	Բոլոր լեռնային դադաթները ծածկված են ամպերով, բայց լեռանցքները մնում են բաց: Լեռների լանջերը կարող են լրնել բաց կամ ծածկված
7	Բոլոր լեռները ծածկված են, բայց առանձին դադաթները բաց են: Լեռների լանջերը ծածկված են ամբողջութեամբ կամ մասամբ
8	Լեռների բոլոր դադաթները, լեռանցքները և լանջերը ծածկված են
9	Լեռները չեն երևում, մթության, մառախուղի, ձյունաթափի տեղումների և այլ պատճառներով:

Π_3 — ամպամածության փոփոխության բնույթը ծածկադրվում է Π_3 աղյուսակով էջ 50:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՏԱՍՆՅԱԿ (60—69)

Մառախուղ, մեզ կամ ցածր ամպերի շերտեր հովիտներում կամ հարթավայրերում ավելի բարձր հարրուրյան վրա գտնվող կայանի դիտողություններով

96 $D_a N_v \Pi_4$ — ուղղություն, որում դիտվում է ամպամածությունը կամ մառախուղը. ամպամածության և մառախուղի բնույթը և նրանց հետ կառարվող փոփոխությունների բնույթը:

$S_p S_p S$ Տեղը դրված սիմվոլների հաճախությունը

(D_a , N_v և Π_4)

D_a — ուղղություն, որում դիտվում են ցույց արված երևույթները ծածկադրվում են D_a աղյուսակով էջ 50:

N_v — ամպամածության դրությունն ավելի բարձր հարթության վրա գտնված կայանի դիտողություններով. ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով:

Գողի թվա- նշանները	Ամպամածության դրությունը
0	Չկան ոչ ամպեր, ոչ մեզ
1	Մեզ, ամպեր չկան
2	Տեղ տեղ մառախուղ
3	Գետնահուլ (փռված) թույլ մառախուղ
4	Գետնահուլ (փռված) խիտ մառախուղ
5	Առանձին անջատված ամպեր
6	Անջատված ամպեր. որոնց ներքևում դիտվում է մառախուղ
7	Անջատված ամպեր զգալի քանակությամբ
8	Ամպային ծով (համատարած կամ զգալի ամպամածություն)
9	Վատ տեսանելիություն, որն արգելում է դիտել ներքև

Ո₄ — Ավելի բարձր մակերևույթից դիտված փոփոխությունները ամպամածության մեջ մինչ դիտողության ժամանակի վերջին ժամվա ընթացքում, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմի թվա- նշանները	Փոփոխության բնույթը
0	Անփոփոխ
1	Քանակի նվազում և բարձրության աճ
2	Քանակի նվազում, անփոփոխ
3	Բարձրության աճ, քանակն անփոփոխ
4	Քանակի նվազում բարձրության ցածրացում
5	Բարձրության աճ և քանակի աճ
6	Բարձրության ցածրացում քանակն անփոփոխ
7	Քանակի աճ և բարձրությանն անփոփոխ
8	Քանակի աճ և բարձրության ցածրացում
9	Մառախուղ ընդմիջվող (մերթ երևացող, մերթ անհետացող) կայանում

Այն դեպքում, երբ միաժամանակ կատարվում է դիտողություններ և ամպամածության վերին սահմանի վերաբերյալ, հետադրում 96 D_aN_vՈ₄ խմբից հետո մտցվում է 943 հ₁h₁ խումբը, որտեղ h₁h₁ կլինեն ամպերի վերին սահմանը:

ՅՈԹԵՐՈՐԴ ՏԱՍՆՅԱԿ (70—79)

Մանրամասն տեղեկություններ տեսանելիության մասին

- 970 V_sV_s — տեսանելիությունը դեպի ծովը
- 971 V_xV_x — տեսանելիությունն ամենալայն է հորիզոնի NE մասում
- 972 V_xV_x — տեսանելիությունն ամենալայն է հորիզոնի SE մասում
- 973 V_xV_x — տեսանելիությունն ամենալայն է հորիզոնի SW մասում
- 974 V_xV_x — տեսանելիությունն ամենալայն է հորիզոնի NW մասում
- 975 D_aV_b — տեսանելիության փոփոխում ըստ ժամանակի

ՖԻՆԱՆՍԻՆԻ ՏԵԿՆԻԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱԾ ԱԻՄՎՈՂՆԵՐԻ ՈՐԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

$$(V_s V_s, V_x V_x, D_a V_b)$$

$V_s V_s$ — տեսանելիությունը ծովի ուղղությամբ. ծածկադրվում է VV աղյուսակով էջ 11

$V_x V_x$ — տեսանելիությունը հորիզոնի այս կամ այն մասի ուղղությամբ. ծածկադրվում է աղյուսակով VV էջ 11

D_a — ուղղությունը, որում տեսանելիությունը փոփոխվում է ըստ ժամանակի կամ ուղղության, որում կան մառախուղի շերտեր, ծածկադրվում է D_a աղյուսակով էջ 50

V_b — տեսանելիության փոփոխում. ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Տեսանելիության փոփոխման բնույթը
0	Տեսանելիության փոփոխում չի նկատվել
1	Համապատասխանում
2	Միայն լավացում
3	Վատացում
4	Միայն վատացում
5	Ժամանակավոր վատացում տեղումներ դիտելու դեպքում
6	Տեսանելիության փոփոխում մեղի կամ թույլ մառախուղի խտացումից առաջացած
7	Տեսանելիության տատանումներ պայմանավորված մառախուղի (տեսանելիությունը 500 մ-ից պակաս լինելու դեպքում) ուժեղացումով և թուլացումով
8	Տեսանելիության տատանումներ նրա աստիճանական լավացումով
9	Տեսանելիության տատանումներ նրա աստիճանական վատացումով

Փոքորիկի կամ քամու արագությունը և ջերմաստիճանի տատանումները հորդառատ անձրևների, ամպրոպների ժամանակ, ֆրոնտն անցնելիս, բրիզի լեռնահովիտային քամիների դեպքում

- 980 $f_g T_v$ — հորդառատ անձրև կամ ամպրոպ կայանում:
 981 $f_g T_v$ — հյուսիս-արևելյան հատվածից տեղափոխվող հորդառատ անձրև կամ ամպրոպներ:
 982 $f_g T_v$ — հարավ-արևելյան հատվածից տեղափոխվող հորդառատ անձրևներ կամ ամպրոպներ:
 983 $f_g T_v$ — հարավ-արևմտյան հատվածից տեղափոխվող հորդառատ անձրևներ կամ ամպրոպներ:
 984 $f_g T_v$ — հյուսիս-արևմտյան հատվածից տեղափոխվող հորդառատ անձրևներ կամ ամպրոպներ:
 985 $f_g T_v$ — հորդառատ անձրևներ կամ ամպրոպներ սրահից տեղափոխման ուղղությունը չի ցույց տրվում:
 986 $f_g T_v$ — կայանով անցնում է ցուրտ ֆրոնտ:
 987 $f_g T_v$ — կայանով անցնում է տաք ֆրոնտ:
 988 $f_g T_v$ — ծովափնյա կամ ծովային բրիզ:
 989 $f_g T_v$ — լեռնային կամ հովտային քամի:

$S_p S_p$ -ի տեղերը զբաղեցնում են սիմվոլների հաճախությունը

f_g — քամու արագությունը շվիտի ժամանակ և բրիզի ու լեռնա-հովիտային քամիների արագությունը, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողմի թվա- նշանները	Քամու արագու- թյունը (մետր վայրկյանով)	Կողմի թվա- նշանները	Քամու արագու- թյունը (մետր վայրկյանով)
0	0—2	5	23—27
1	3—7	6	28—32
2	8—12	7	33—37
3	13—17	8	38—42
4	18—22	9	43 և ավելի

T_v — ջերմաստիճանների տատանումները նրա բարձրագույնը և անկումն ամբողջ աստիճաններով:

Եթե ջերմաստիճանի փոփոխությունների մեծությունը հավասար է 9 աստիճան կամ ավելի, ապա— T_v -ի տեղը դրվում է 9:

կրացուցիչ տեղեկություններ ներկա և անցած եղանակների մասին

- 991 $D_a M$ — ջրային քաջքաքամի, մրրիկ, հողմ, փոշահողմ
- 992 $D_a A_1$ — հատուկ երևույթ (A_1) (դիտողության ժամին և ուղղությունը որում նա դիտվում է (D_a),
- 993 $D_a A_2$) — հատուկ երևույթ (A_2) և ուղղությունը որում նա տեղափոխվում է (D_a),
- 996 SS — համատարած ձյունածածկույթ
- 997 r_a — ռադիոլոկացիոն տեղակայման (ռադիոն) ալիքների տարածման պայմանները
- 99713 — ավազափոթորիկ 0°-ից ջած ջերմաստիճանի դեպքում խումբը դործածվում է այն դեպքում, երբ W -ի (անցած եղանակը տես էջ 20) տեղը դրված է 3:
- 99714 — մեղ, օդում եղած փոշուց առաջացած խումբը դործածվում է այն դեպքում, երբ $W=4$,
- 99718 — ձյուն — խումբը դործածվում է այն դեպքում, երբ $W=8$
- 9981 W — դիտողությունների ժամկետների մեջ և եղած եղանակը: Այս խումբը դործածվում է այն դեպքում, երբ երբորդ խմբում W -ի համար համապատասխանում են մի քանի նշանակութայիններ (տես էջ 20)

$S_p S_p$ -ի տեղը գրված սիմվոլների նշանակություններ

(D_a , M , A_1 , A_2 , SS , r_a և W)

- D_a — ուղղությունը որում երևույթը դիտվում է (991 $D_a M$ և 992 $D_a A_1$) խմբերը (կամ տեղափոխվում է 993 $D_a A_2$ խումբը): Կողը D_a -ի համար տես էջ 50: Եթե երևույթը դիտվում է անմիջապես կայանում, ապա D_a -ի տեղը դրվում է 0:
- M — քաջքաքամի (смерч) մրրիկ, հողմ և փոշա հողմ. ծածկադրվում են հետևյալ աղյուսակով՝

հոդի թվա- շանները	երևույթի անունը և նրա բնույթը
0	Քաջքաքամի ծովում կայանից 3 կիլոմետրից ոչ հեռու
1	Քաջքաքամի ծովում կայանից ավելի քան 3 կիլոմետր հեռու
2	Քաջքաքամի ցամաքում (մրրիկ) կայանից 3 կիլոմետրից ոչ հեռու
3	Քաջքաքամի ցամաքում (մրրիկ) կայանից ավելի քան 3 կիլոմետր հեռու
4	Հողմ քիչ սաստկությամբ
5	Հողմ չափավոր սաստկությամբ
6	Հողմ մեծ սաստկությամբ
7	Փռահողմ քիչ սաստկությամբ
8	Փռահողմ չափավոր սաստկությամբ
9	Փռահողմ մեծ սաստկությամբ

Քաջքաքամի—հողմ, առաջանում է լայն դարզացած կույտ-անձրևային ամպերի տակ և ապա տարածվում է դեպի դետնի կամ ծովի մակերեսը որպես հսկա կնճիթ կամ բաղուկ։ Մոտե-նալով դետնին կամ ծովի մակերեսին, նա ձգում և բարձրաց-նում է մինչև մեծ բարձրության վրա ջուրը, փռշին, ավազը, իսկ երբեմն էլ ավելի ծանր իրեր (գերաններ, տանիքներ, սայլեր և այլն)։ Քաջքաքամիները համարյա թե միշտ ուղեկցվում են ամպրոպներով հորդառատ անձրևներով, իսկ երբեմն էլ կար-կուտով։

Հողմ դետնի մակերեսի վրա առաջանում է քիչ ամպամած եղանակին ոչ համասեռ հողաին մակերեսից ցերեկային ուժեղ դե-րատաքայման դեպքում։ Դեպի վեր բարձր չի տարածվում և հա-մեմատաբար արագ մարում է։ Անցնելով փռշտ շրջաններով, փռշին ձգում է վեր և տանում է նրան դեպի հեռու տարածու-թյան վրա։ Այդպիսի հողմերին սովորաբար անվանում են փռշտ։

A_1 — երևույթներ տեսանելի կամ լսելի D_x ուղղությամբ, ծածկադրվում է հեռեյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Երևույթի անունը
0	Երևույթը չի հիշվում
1	Հյուսիսային
3	Ծուխ թփուտների այրումից կամ անտառային հրդեհներից
4	Ծառախուղ տեսողության դաշտում
8	Հեռավոր ամպրոպ
9	Փայտակ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Կոդի 0 թվանշանը գործադրվում է միայն այն դեպքերում, երբ որևէ պատճառով երևույթը չի կարելի նշանակել հետևյալ ոչ մի թվանշանով: Այդ դեպքում հեռագրի վերջում գիտված երևույթի մասին տրվում է բառացի ծանոթություն:

A_2 — երևույթներ D_a ուղղությամբ տեղափոխվող, ծածկագրվում են հետևյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Երևույթի անվանումը
1	Քաջքաքամի ծովի վրա
2	Քաջքաքամի ցամաքի վրա (մրբիկ)
3	Փռահողմ
4	Ալագա կամ փռա փոթորիկ
9	Ամպրոպ

SS — համատարած ձյունածածկույթի հաստությունը ծածկագրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Չյունածած- կունքի հաս- տոնքի թվանշան- աանտիմետ.	Կոդի թվա- նշանները	Չյունածած- կունքի հաս- տոնքի թվանշան- աանտիմետ.	Կոդի թվա- նշանները	Չյունածած- կունքի հաս- տոնքի թվանշան- աանտիմետ.	Կոդի թվա- նշանները	Չյունածած- կունքի հաս- տոնքի թվանշան- աանտիմետ.	Կոդի թվա- նշանները	Չյունածած- կունքի հաս- տոնքի թվանշան- աանտիմետ.
00	0	20	20	40	40	60	100	80	300
01	1	21	21	41	41	61	110	81	310
02	2	22	22	42	42	62	120	82	320
03	3	23	23	43	43	63	130	83	330
04	4	24	24	44	44	64	140	84	340
05	5	25	25	45	45	65	150	85	350
06	6	26	26	46	46	66	160	86	360
07	7	27	27	47	47	67	170	87	370
08	8	28	28	48	48	68	180	88	380
09	9	29	29	49	49	69	190	89	390
10	10	30	30	50	50	70	200	90	400
11	11	31	31	51	51	71	210	98	400-ից ավել
12	12	32	32	52	52	72	220		
13	13	33	33	53	53	73	230		
14	14	34	34	54	54	74	240		
15	15	35	35	55	55	75	250		
16	16	36	36	56	60	76	260		
17	17	37	37	57	70	77	270		
18	18	38	38	58	80	78	280		
19	19	39	39	59	90	79	290		

Γ_α — ռադիոլուկացիոն տեղեկացման (радар) ալիքների տա-
տանման սլաշմանները, ծածկադրվում է հետևյալ աղյուս-
սակով՝

Կոդի թվա- նշանները	Ալիքների տատանման սլաշմանները
0	Պայմանները միջակից ցած են
1	Պայմանները միջակ են
2	Պայմանները միջակից բարձր են

Խոսմբը դործադրվում է ալիքների տարածման վերաբեր-
յալ տվյալների հաղորդման համար, որը տեղի է ունենում ան-
միջականորեն բաղարով (по радару) դիտելիս:

W — անցած եղանակը: Կոդ W տես էջ 20

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

2T_gT_gEs

Տասներորդ խումբը մտցվում է հեռադրի մեջ՝ «Դիտողու-
թյուններ կողի առանձին խմբերի դործադրման վերաբերյալ»
բաժնում (էջ 5) տրված ցուցումի համաձայն:

2—Հաստատուն տարրերիչ թվանշան

T_gT_g — դեռնի մակերեսի մինիմալ ջերմաստիճանը տեղական
միջին արեդակնային ժամանակով ժամը 19-ից մինչև
ժամը 7-ը:

T_gT_g ծածկադրվում է այնպես, ինչպես TT (տես էջ 21):

E — դեռնի մակերեսի դրությունը տեղական միջին տ-
արեդակնային ժամանակով, ժամը 07-ին, ծածկա-
դրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի
թվա-
նշանները

Գեռնի մակերեսի դրությունը

0

Գեռնի մակերեսը չոր է (աննշան քանակության փոշի կամ
անկապ ավազ)

1

Գեռնի մակերեսը խոնավ է (առանց ջրափոսերի)

2

Գեռնի մակերեսը թաց է ջուրը կանգնած է մակերեսի վրա
փոքր կամ մեծ ջրափոսերի տեսքով

3

Գեռնի մակերեսը սառած է

4

Գեռնի ծածկված է սառցակեղևով, բայց առանց ցեխի, ցեխ-
խառն սառույցի հետ և առանց ձյան

5

Սառույց ցեխ ձյան հետ, կամ ձյունը ծածկում է գեռնի
տեսանելի մակերեսի կեսից պակաս մասը

6

Սառույց, ցեխ ձյան հետ, ամուր կամ խտացած ձյունը ծած-
կում է գեռնի տեսանելի մակերեսի կեսից ավելին (բայց
ոչ ամբողջությամբ)

7

Սառույց, ցեխ ձյան հետ, ամուր կամ խտացած ձյունը ծած-
կում է գեռնի ամբողջ տեսանելի մակերեսը

8

Անկապ չոր ձյուն ծածկում է գեռնի տեսանելի մակերեսի կե-
սից ավելին

9

Անկապ չոր ձյուն ծածկում է գեռնի ամբողջ տեսանելի մակերեսը

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Կողի 8 և 9 թվանշանները կարող են դործադրվել
նույնպես վերելում ցույց տրված գեռնի մակերեսի վրա փոշու կամ ան-
կապ ավազի առկայությամբ վերաբերյալ տեղեկություններ հաղորդելու հա-
մար: Այդպիսի դեպքերում հեռադրի վերջում ավելացվում է համապատաս-
խանարար փոշի կամ ավազ, եթե ջերմաստիճանը 0-ից ցածր է:

S — ձյունածածկութի բարձրությունը տեղական միջին արեգակնային ժամանակով ժամը 07-ի տեղեկությունով ծածկադրվում է հետևյալ աղյուսակով՝

Կողի թվա- նշանները	Ձյան ծածկութի բարձ- րությունը սմ.-ով	Կողի թվա- նշանները	Ձյան ծածկութի բարձ- րությունը սմ.-ով
0	Ձյուն չկա	5	15—24
1	2-ից պակաս	6	25—49
2	2—4	7	50-ից 99
3	5—9	8	100—199
4	10—14	9	200 և ավել

ՏԱՍՆՄԵԿԵՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ

HeфCddv_rv_r

Տասնմեկերորդ խումբը հեռագրերում տրվում է միայն հիմնական ժամկետներին: Եթե ամպերի շարժման վերաբերյալ դիտողություններ չեն կատարվել, խումբը հեռագրում չի մըտցվում:

Heф — տարրերիչ բառ, թվային խմբին նախորդող

C — նեֆոսկոպվող ամպերի ձևը, ծածկադրվում է համաձայն C 39 էջի աղյուսակի:

dd — շարժման ուղղությունը (որտեղից շարժվում են ամպերը) ծածկադրվում է շրջանագծի տասնյակ աստիճաններով 00—36 շկալաչով:

v_r v_r — Ամպերի շարժման հարաբերական արագությունը:

ՄԱՆՈԹՈՒԹՅԱՒՆ. — Եթե կան մի քանի տեսակի ամպեր, ապա հեռագրում ցույց է տրվում այնքան Cddv_rv_r խումբ, որքան ամպերի վերաբերյալ կատարվել է դիտողութուն: Այս դեպքում ցույց է տրվում սկզբում վերին ամպերի շարժումը (C=1, 2 կամ 3), ապա միջին ամպերի շարժումը (C=4 կամ 5) և հետո ներքին ամպերի շարժումը (C=6): Ns, Cu, Fs Cb, St. շարժման ուղղությունները. որոնց համապատասխանում են C=7, 8, 9, 0 արժեքները. հեռագրում երբեք չի ցույց տրվում:

Թարգ. խմբագիր՝ Ս. Վ. ՇԱՀԻՆՅԱՆ
Տեխն. խմբագիր՝ Կ. Օ. ՂԱՄԲԱՐՅԱՆ
Կոնսրոլ սրբագրիչ՝ Գ. Ա. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՅԱՆ

ՎՅ 01971: Պատվեր 1396: Տիրած 500:
Տպագրական 4 մ., հեղինակային 4 մ.:
Հանձնված է արտադրության 13/XII 1949 թ.
Ստորագրված է տպագրության 10/I 1950 թ.

Հայպոլիգրաֆհրատի վարչության
I տպարան, Երևան, Լենինի փ., № 65, 1949 թ.:

1893
1894
1895

1896
1897
1898
1899

1900
1901
1902
1903

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0010959

[104]

2 P 1

ЦЕНА

15585